

Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2024–2025

Päijät-Hämeen
hyvinvointialue

pajatha.fi

Sisällysluettelo

1	Esipuhe - hyvinvointialuejohtajan katsaus	4
2	Yleiset lähtökohdat	6
2.1	Toiminta-ajatus	7
2.2	Henkilöstö	7
2.3	Hyvinvointialueen talousarvion lähtökohdat	8
2.3.1	Talouden tasapainotus	9
2.4	Talousarvion rakenne	9
2.5	Talousarvion sitovuus	10
2.5.1	Sitovat taloudelliset tavoitteet	10
2.5.2	Sitovat toiminnalliset tavoitteet	11
2.6	Tilivelvolliset	12
3	Hyvinvointialueen toiminta ja talous	14
3.1	Aluehallituksen toimiala	15
3.2	Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	16
3.3	Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus	18
3.4	Perhe- ja sosiaalipalvelut	20
3.5	Pelastustoimen toimiala	24
3.6	Tukipalvelut	26
3.7	Investoinnit	28
4	Päijät-hämeen hyvinvointialueen tavoitteet tytäryhtiölle vuodelle 2023	30
5	Laskelmat	32
6	Liitteet	36
Liite 1.	Aluehallinnon toimialan ja tukipalveluiden vyörytysten perusteet	37

1

Esipuhe – hyvinvointialue- johtajan katsaus

Suunnittelusta toimintaan

Hyvinvointialueiden perustamista on sanottu Suomen historian julkisen sektorin suurimmaksi muutokseksi. Suomalainen sosiaali- ja terveydenhuolto on tunnetusti korkealla ja arvostetulla tasolla. Puutteistaan huolimatta järjestelmä arvioidaan monilta osiltaan maailman parhaimmiston. Suurin ongelma kansainvälisten raporttien mukaan liittyy palveluiden saatavuuteen. Odotusajat ovat pitkät eikä hoidon saatavuus ole yhdenvertaista. Tämä näkyy siinä, että potilaan ja asiakkaan kotikunta sekä tarvittava palvelu vaikuttavat liian paljon hoidon saatavuuteen ja sisältöön, jopa laatuun.

Hyvinvointialueuudistuksen tavoitteena on turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, parantaa palveluiden saatavuutta sekä kaventaa terveyseroja keinoin, joilla talous pysyy tasapainossa ja henkilöstön osaaminen ja saatavuus riittävällä tasolla.

Uudistusta ei tehdä vuoden vaihdetta varten, vaan ratkaisuksi tulevaisuuden haasteisiin. Uudet diagnostiset menetelmät ja hoitokeinot ovat kasvattaneet palveluvalikoimaa merkittävästi. Pystymme auttamaan sellaisia potilaita enenevässä määrin, joita ei aiemmin voitu auttaa. Tämä on positiivinen asia, mutta valitettavan usein uudet tekniikat ja hoitomuodot ovat kalliita. Sosiaalihuollon puolella kehitys on vastaava. Palveluntarve kasvaa jatkuvasti ja uusia asiakasryhmiä voidaan ja halutaan palvella entistä paremmin. Vaikka meillä on enemmän rahaa sote-palveluiden tuottamiseen kuin koskaan ennen, myös mahdollisia kohteita on enemmän. Raha ei riitä kaikkeen haluttuun toimimalla samoin kuin ennen. Merkittävää on myös palvelukulttuurimuutos. Potilaiden ja asiakkaiden vaatimustaso on noussut ja siihenkin meidän on pysyttävä vastaamaan. Jopa laadun käsite on muuttunut. Laatuun ajatellaan edelleen sisältyvän korkeatasoinen ammatillinen taito, mutta potilas/asiakaskokemuksen rooli kasvaa jatkuvasti. Hoidosta on tullut yk-

silöllisempää ja asiakkaan mielipiteet on huomioitava palvelutarjonnassa entistä kattavammin.

Päijät-Hämeessä on tehty hyvää työtä. Monet viime vuosien ratkaisut ovat olleet raskaita sekä asiakkaille että henkilöstölle. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että ilman niitä ei olisi pärjätty. Vielä kivuliaammat ratkaisut olisivat edessä, ellei olisi toimittu ajoissa. Hyvinvointialueena olemme eturintamassa. Organisaatorakenne on melko valmis, samoin tapa tuottaa palvelut. Voimme keskittyä potilaiden ja asiakkaiden hoidon parantamiseen organisaation rakentamisen sijaan.

Haasteita riittää, kaikkea haluttua tai hyödyllistäkään emme varmasti pysty tuottamaan. Rahat ja henkilöstö eivät yksinkertaisesti riitä. Meidän on keskityttävä siihen mistä saadaan suurin hyöty niille, jotka eniten apua tarvitsevat. Hoidon ja palvelun vaikutavuuden tulee olla priorisoinnin väline. Meillä tulee olla rohkeutta luopua sellaisesta, joka on mahdollisesti tarpeellista, mutta ei niin tarpeellista kuin se toiminta, mitä joku toinen tarvitsee.

Hyvinvointialueella pitää ajatella kokonaisuutta. Tehtävämme on hoitaa kaikkia alueen asukkaita samojen periaatteiden mukaisesti. Uskomme, että hyvät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut voivat olla vetovoimatekijä laajemminkin. Ne voivat houkutella asukkaita Päijät-Hämeeseen ja parantaa elinkeinoelämän edellytyksiä. Olemme keskinäisessä riippuvuussuhteessa kaikkien kuntien ja monien muiden yhteistyötahojen kanssa. Kasvavan alueen palveluiden järjestäminen laadukkaasti on huomattavasti helpompaa kuin kuihtuvan alueen. Päijät-Hämeen edunvalvonnassa on pidettävä huolta siitä, että emme hyvinvointialuevalmistelun edelläkävijänä joudu hitaampien maksumiehiksi.

Meillä on mahdollisuus onnistua ja saavuttaa strategiaamme tavoitteet, mutta työtä on paljon. Onneksi on osaavia tekijöitäkin.

Petri Virolainen
hyvinvointialuejohtaja

2

Yleiset lähtökohdat

2. Yleiset lähtökohdat

2.1 Toiminta-ajatus

Päijät-Hämeen hyvinvointialue järjestää alueellaan sille säädettyt sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät. Järjestämistä vastuu mukaisesti hyvinvointialue vastaa näiden lailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta, saatavuudesta sekä tuotannon määrittelystä.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen tehtävänä on tukea päijäthämäläisten hyvinvointia ja järjestää laadukkaat palvelut vastuullisesti ja joustavasti. Hyvinvointialuestrategiassa tavoitteeksi on asetettu saavuttaa tilanne, jossa hyvinvoivat asukkaat elävät turvallisessa, elinvoimaisessa ja uudistuvassa Päijät-Hämeessä.

Alueella on erinomaiset edellytykset olla Suomen paras hyvinvointialue ja toimia suunnannäyttäjänä hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyessä.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueessa yhdistyvät valmiiksi vahvat organisaatiot. Tuotamme palveluita itse, hankimme niitä yhteistyökumppaneilta sekä yhtiöistä, joiden osakkaita olemme.

Strateginen valinta monituottajuudesta yhdistettynä kykyimme toimia vahvana järjestäjänä, mahdollistaa asiakkaillemme suuren kumppanijoukon kanssa tuotetut monipuoliset palvelut. Tuotantotapa-analysien avulla pyrimme valitsemaan vaikuttavimman tuotantomenetelmän tarvittavaan palveluun.

Menestymme kun teemme luottamuksellista yhteistyötä eri toimijoiden kesken ja kohtaamme haasteet yhdessä.

2.2 Henkilöstö

Päijät-Hämeen hyvinvointialue aloittaa toimintansa 1.1.2023. Aloittaessaan toimintansa, se yhdistää sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja oppilashuollon palvelut samaan organisaatioon. Hyvinvointialueesta tulee samalla alueen suurin työnantaja. Henkilöstöä on yhteensä noin 7 500 ja henkilöstömenot ovat 44,2 % hyvinvointialueen toimintakuluista. Vakinaisia henkilöstöstä on 82 % ja määräaikaisia 18 %. Hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö on Päijät-Hämeen hyvinvointialueen tärkein voimavara.

Asiakkaiden palvelutarpeen kasvu, henkilöstön eläköityminen, koulutuspaikka- ja opiskelijamäärien laskeminen, kiristyvät hoitajamitoitukset, henkilöstön vaihtuvuus sekä alan houkuttelevuus, asettavat tulevaisuudessa suurempia haasteita henkilöstön riittävyydelle. Henkilöstöä ei ole riittävästi saatavilla nykyrakenteen mukaiseen palvelutuotantoon. Henkilöstön saatavuus ja pysyvyys alalla on sekä paikallinen että valtakunnallinen haaste.

Henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden varmistamiseksi olemme valmistelleet hyvinvointialueen henkilöstöohjelman vuosille 2023-2025. Hyvinvointialueen päämääränä on saavutettu asema alan parhaana julkisena työpaikkana. Henkilöstöohjelman ta-

voitteena on turvata henkilöstön riittävyys ja työkyky sekä edistää osaamista, laadukasta rekrytointia ja perehdytystä. Ohjelman painopistealueina ovat: **kehittyvät osaajat** (kehittämme ammattitaitoamme jatkuvasti, uudistamme tapaamme tehdä töitä, rekrytoimme ja perehdytämme onnistuneesti), **yhteisöllinen toimintakulttuuri** (kohtelemme kaikkia oikeudenmukaisesti, meillä on turvallinen työympäristö, olemme vuorovaikutuksessa ja viestimme avoimesti ja kattavasti, panostamme työntekijäkokemukseen ja tuemme tiimityöskentelyä) sekä **reilu johtaminen** (annamme ja vastaanotamme palautetta rakentavasti, tuemme työssä ja johtamisessa onnistumista sekä huomioimme onnistumiset - hyväksymme myös epäonnistumiset). Henkilöstöohjelman tarkempaa toimenpidesuunnitelmaa valmistellaan parhaillaan.

Erityisesti hoitohenkilöstön saatavuudessa on kokonaisuutena ollut erityisiä haasteita. Lääkäreiden saatavuus on osittain parantunut, mutta tietyillä erikoisaloilla on vajetta niin erikoistuvista kuin erikoislääkäreistäkin. Myös muiden ammattiryhmien rekrytoinnissa, kuten esimerkiksi sosiaalityöntekijöiden, koulukuraattoreiden ja -psykologien, palomiesten ja ICT-asiiantuntijoiden kohdalla, on haasteita. Henkilöstön saatavuuden, riittävyyden ja hyvinvoinnin turvaamiseksi, tarvitsemme erilaisia keinoja. Tällaisia ovat muun muassa tarkoituksenmukaisen työnjaon toteuttaminen eri ammattiryhmien välillä sekä teknologian ja digitalisaation täysimääräinen hyödyntäminen.

Hoitohenkilöstön rekrytointia on jatkettu edelleen. Olemme lisänneet samalla myös hoitajien ja hoiva-avustajien oppisopimuskoulutuspaikkoja. Hyvinvointialueella on lisäksi vuosittain harjoittelijoita noin 1 500 ja panostus heihin erityisesti tulevaisuuden soite-ammattilaisina on tärkeää. Vuonna 2022 Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä aloitti hoitajien rekrytoinnin ulkomailta. Ensimmäiset hoitajat Filippiineiltä saapuivat keväällä 2022 ja seuraavat hoitajat saapuvat suunnitellusti keväällä 2023. Panostamme myös heidän kotouttamiseensa Päijät-Hämeeseen.

Henkilöstön työkykyä ja jaksamista tuetaan erilaisin keinoin. Tällaisia ovat muun muassa erilaiset työaikajärjestelyt, työkierron ja uralla etenemisen parempi mahdollistaminen, työntekijöiden kannustaminen toiminnan- ja osaamisen kehittämiseen, uudistuva palkitseminen sekä entistä joustavampi työn ja vapaa-ajan yhteensovittamisen mahdollistaminen tulevaisuudessa. Työterveyspalvelut ovat tällä hetkellä kilpailutuksessa ja tavoitteena on, että palveluntarjoaja on selvillä keväällä 2023. Tähän saakka työterveyspalvelut tuottaa Työterveys Wellamo Oy.

Vuonna 2022 sovittu valtakunnallinen palkkatarkaisu määrittää tulevan kolmen vuoden yleiset palkan tarkistukset. Palkkapalvelun tuottaa hyvinvointialueelle Provincia Oy.

Henkilöstön oikeudenmukaista kohtelua tuetaan muun muassa yhtenäisillä henkilöstöjohtamisen käytännöillä. Osana laajempia henkilöstöä koskevia asioita, yhteistyötoimikunta ja työsuojelutoimikunta tulevat kokoontumaan säännöllisesti.

2.3 Hyvinvointialueen talousarvion lähtökohdat

Vuoden 2023 talousarvio on Päijät-Hämeen hyvinvointialueen ensimmäinen talousarvio. Sote-uudistus on Suomen historian yksi merkittävimmistä hallinnollisista uudistuksista. Vuoden 2023 alusta lukien vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä 21 hyvinvointialueelle. Poikkeuksena on Helsingin kaupunki, jolla säilyy sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu. Päijät-Hämeen hyvinvointialue muodostuu Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän, Heinolan kaupungin ja Sysmän kunnan sote-toiminnoista tukipalveluineen, kaikkien hyvinvointialueen kuntien opiskelijaterveydenhuollon toiminnoista sekä Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen toiminnasta. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän järjestämisvastuulla olleet Pukkilan ja Myrskylän kuntien sote-toiminnot siirtyvät Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle.

Keskeinen muutos tapahtuu myös rahoituksen osalta, sillä hyvinvointialueet saavat pääosan rahoituksestaan tarveperusteisena yleiskatteellisena rahoituksena valtiolta. Hyvinvointialueiden rahoitus jaetaan hyvinvointialueille laskennallisten sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien palvelutarvetta ja olosuhdetekijöitä kuvaavien tekijöiden perusteella. Tämän lisäksi osa rahoituksesta määräytyy asukasperusteisesti sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kriteerin kautta. Hyvinvointialueet päättävät itsehallintonsa nojalla rahoituksen käytöstä ja kohdentamisesta. Hyvinvointialueet vahvistavat vuosittain palveluista ja muista suoritteista perittävät maksut sekä asiakasmaksut.

Vuoden 2023 talousarvion valmistelu aloitettiin keväällä. Hallitus käsitteli 2.5.2022 talousarvion valmistelun periaatteita, aikatauluja ja hyväksyi talouden organisaatorakenteen toimiala- ja tulosaluekenteiden osalta vuoden 2023 talousarvion valmistelun pohjaksi. Aluehallitus hyväksyi 6.6.2022 hallintosäännön 70 § mukaisesti talousarvion laadintaperiaatteet ja alustavat suunnittelukehykset. Aluehallituksen toimialalle tehtiin n. 9 miljoonan euron varaus talousarviokehityksen tarkennuksia ja tilikauden aikaisia äkillisiä menoja varten. Alustava suunnittelukehyks annettiin aluevaltuustolle tiedoksi. Hallitus käsitteli talousarvion valmistelua seuraavaksi 5.9.2022. Talousarvion valmistelun tavoitteena on ollut saavuttaa realistinen, mutta tavoitteellinen talousarviokehitys huomioiden valtiolta tuleva rahoitus ja toimintaan liittyvät kustannuspaineet. Talousarviovalmistelussa huomioitiin toimialajohtajien muutos- ja investointiesityksiä rahoituksen (lainanottovaltuus) ja toiminnallisten perusteiden asettamisessa rajoissa sekä tehtyjen muutostalousarvioiden vaikutukset. Talous-tulosalue huomioi toimialojen esityksiä hyvinvointialueen 2023 kokonaiskehityksen jaossa ja aluehallitukselle tehty 9 miljoonan euron varaus purettiin. Aluehallitus hyväksyi hallintosäännön 70 § mukaisesti

tarkennetun suunnittelukehyksen, jonka perusteella toimialat laativat talousarvioehdotuksensa. Tarkennettu suunnittelukehyks annettiin aluevaltuustolle tiedoksi. Aluevaltuusto hyväksyy lopullisen talousarvon 31.12.2022 mennessä.

Palvelutarpeen kasvu, yleinen voimakas kustannuskehitys, ansiotason kehitys sekä lainsäädännön muutoksien myötä tulevat lisätehtävät aiheuttavat merkittäviä taloudellisia paineita talousarviovuodelle. Lisäksi toimintaan vaikuttaa edelleen akuuttina vallitseva koronaepidemia. Hyvinvointialueen perustamiseen liittyvään integraatioon liittyen on merkittäviä ict-kehittämistarpeita ja hyvinvointialueen täytyy edelleen jatkaa teknologian modernisointia.

Hyvinvointialueen talousarvion pohjana ovat sen muodostavien organisaatioiden ja toimintojen talousarviotiedot vuodelta 2022. Vastaavat talousarvio- ja kustannustiedot ovat myös valtion rahoitusosuuden muodostumisen perustana. Valtion rahoitusosuutta oikaistaan myöhemmin tilinpäätöstietojen vuodelta 2022 perusteella. Toimintakuluihin on laskettu automaattisesti 3,5 % korotus. Toimintatuottojen tason on arvioitu pysyvän lähes ennallaan. Pelastustoimen, Etevästä hyvinvointialueelle siirtyvien yksiköiden, Heinolan ja Sysmän aiheuttamat muutokset on huomioitu toimialojen resursseissa samoin kuin Pukkilan ja Myrskylän sekä ympäristöterveyskeskuksen irtautumisen vaikutukset. Hyvinvointialueen kaikki toimitilakustannukset on keskitetty tukipalveluihin.

Talousarvio sisältää riskiä mm. seuraavien tekijöiden osalta:

- Talousarvio ei sisällä korona-pandemian vaikutuksia miltään osin: epidemian hoitoa tai esimerkiksi epidemian aikana syntyneen hoitovelan purkamisen erityistoimilla.
- Lisätehtävien ja lakisääteisten mitoitusten mahdollista alipainotusta valtionrahoituksen laskennassa (hoitajamitoitukset, 7 päivän hoitotakuu ym.)
- Palkkaharmonisaation kustannuksia
- Eläkemenoperusteisen maksun tasausmaksua
- Mahdollisia muita yllätyksiä käyttötalouteen (Ukraina, ict-yllätykset & kyber)
- Valtion rahoituksen perusteissa huomioitua kovempaa inflaatiouahtia

Huomioiden kustannusten nousupaineet ja käytävissä oleva rahoitus talousarvioraami on erittäin haasteellinen ja edellyttää erittäin tiukkaa kustannusten hallintaa.

Hyvinvointialueen toimintatuottojen yhteissumma on 123,2 miljoonaa euroa ja toimintakulujen yhteissumma vastaavasti on 947,8 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen kokonaismäärä on 418,7 miljoonaa euroa (44,2 % toimintakuluista) ja palveluostojen kokonaismäärä on 397,7 miljoonaa euroa (42,0 % toimintakuluista). Asiakaspalveluiden ostot ovat palve-

luiden ostoista 203,4 miljoonaa euroa eli 51,2 % kaikista palveluostoista. Toimintakate on -824,6 miljoonaa euroa negatiivinen. Kun hyvinvointialueen sama valtion rahoitus 834,6 miljoonaa euroa ja rahoituksen erät (yhteensä -840 tuhatta euroa) on huomioitu, vuosikate muodostuu 9,2 miljoonaa euroa positiiviseksi. Vuoden 2023 poistot ovat suunnitelman mukaan 21,0 miljoonaa euroa. Poistojen jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostuu 11,8 miljoonaa euroa. Laki hyvinvointialueista edellyttää, että taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä.

Valtioneuvosto päättää hyvinvointialueen tilikauttaisen valtuuden ottaa pitkäaikaista lainaa investointien rahoittamiseksi. Hyvinvointialueen lainanottovaltuus perustuu lähtökohtaisesti hyvinvointialueen taloudelliseen kantokykyyn ja on laskennallinen. Hyvinvointialueen on vuosittain laadittava investointisuunnitelma seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista investoinneista ja niiden rahoituksesta. Investointisuunnitelma ei saa olla ristiriidassa lainanottovaltuuden kanssa. Päätöksellään 16.6.2022 Valtioneuvosto on määrittänyt Päijät-Hämeen hyvinvointialueen lainanottovaltuudeksi vuodelle 2023 yhteensä 219,4 miljoonaa euroa.

Päijät-Hämeen hyvinvointialue on toimittanut lain mukaisen investointisuunnitelma-esityksensä valtiovarainministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle ja sisäministeriölle käsiteltäväksi lokakuun alkuun mennessä. Talousarvioon sisältyvien investointien määrät ovat perustuneet investointisuunnitelmaesitykseen ja hyvinvointialueelle myönnettyyn lainanottovaltuuteen. Suunnitelman mukaiset investoinnit vuodelle 2023 ovat yhteensä 68,0 miljoonaa euroa, josta keskussairaalan RV8:n osuus on 25,7 miljoonaa euroa. Nastolan sote-keskuksen töiden käynnistämiseen on varattu 1,3 miljoonaa euroa. Hyvinvointialue ostaa omistukseensa palo- ja pelastusasema kiinteistöjä yhteensä 26,1 miljoonalla eurolla. Lahden Sairaalaparkki Oy:ltä ostetun toimistotalon remontointiin ja kalustamiseen on varauduttu 4,4 miljoonan euron summalla. Hyvinvointialue varautuu lisäämään osaomistamiensa yhtiöiden omistusosuuksia, ostamaan lomaosakkeita henkilökunnan käyttöön sekä hankkimaan muista yhtiöistä osakkeita toiminnan niin vaatiessa. Osakeostoihin varataan yhteensä 1,0 miljoonaa euroa.

2.3.1 Talouden tasapainotus

Laki hyvinvointialueesta ja sen 115 § edellyttää talousarvion yhteydessä hyväksyttävä taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion

laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä.

Koska talousarvio vuodelle 2023 on nyt tiedossa olevalla rahoitustasolla alijäämäinen, tulee talouden tasapainon saavuttamiseen pitkällä aikavälillä varautua lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

2.4 Talousarvion rakenne

Talousarvio sisältää käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan sekä investointi- ja rahoitusosan. Talousarvion käyttötalousosa muodostuu aluehallituksen toimialan, terveys- ja sairaanhoitopalvelujen toimialan, ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus toimialan, perhe- ja sosiaalipalvelut toimialan, pelastustoimen toimialan ja tukipalvelujen toimialan talousarvioista vuodelle 2022.

Toimialoittain vahvistetaan toimintatuotot, toimintakulut ja toimintakate. Määrälliset tavoitteet vahvistetaan terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen, ikääntyneiden palvelujen ja kuntoutuksen, perhe- ja sosiaalipalvelujen ja pelastustoimen toimialoille. Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden mittarit on kuvattu talousarviokirjan luvussa 2.5.2.

Tuloslaskelma on yhteenveto toimialojen talousarvioista. Siinä esitetään koko hyvinvointialuetta koskevat rahoitustuotot ja -kulut sekä suunnitelman mukaiset poistot ja muut tuloksen käsittelyyn liittyvät erät.

Investointiosassa esitetään suuret uudisrakentamis- ja perusparannushankkeet erillisinä kohteina. Näistä on eritelty suunnittelun, rakentamisvaiheen sekä toimintavarustuksen kokonaisuudet. Muu rakentaminen esitetään kokonaissummatasolla rakennustekniikan ja talotekniikan osalta. Lisäksi on esitetty tietojärjestelmä- ja laitehankinnat.

Rahoitusosassa osoitetaan, kuinka paljon tarvitaan tulo-rahoituksen lisäksi muuta pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin sekä talousarvion vaikutus hyvinvointialueen kassavaroihin.

Toimialajohtajat vastaavat toimialansa ulkoisten toimintatuottojen ja -kulujen toteutumisesta. Hyvinvointialueen hallitus ja hyvinvointialuejohtaja vastaavat aluevaltuustolle koko tilikauden tuloksesta, joka ei saa olla talousarviossa vahvistettua tulosta huonompi.

Rakennushankkeiden toteutumisesta vastaa Tukipalvelujen toimialajohtajan alaisuudessa toimiva toimitilajohtaja.

Talousarviokirjassa olevia tuhannen euron tarkuudelle pyöristettyjä laskelmia luettaessa on huomioitava, että jokainen laskelmien sisältämä luku on pyöristetty erikseen. Näin ollen on mahdollista, että kyseessä olevien laskelmien loppusumma ei ole sama kuin yksittäisten lukujen summa. Budjetointijärjestelmässä pyöristämättömät luvut johtavat oikeisiin lopputuloksiin.

2.5 Talousarvion sitovuus

2.5.1 Sitovat taloudelliset tavoitteet

Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto (1000 €)

Ulkoiset erät	Sitovuus1)	Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA			
ALUEHALLITUS	B	16 274	1 238
TERVEYS- JA SAIRAANHOITOPALVELUT	B	325 694	42 448
IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUT JA KUNTOUTUS	B	242 514	44 712
PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT	B	215 699	20 866
PELASTUSTOIMEN PALVELUT	B	21 317	534
TUKIPALVELUT	B	126 257	13 402
TULOSLASKELMAOSA			
Valtion rahoitus	N		834 589
Rahoitustuotot ja -kulut	N	840	
Korkotulot			13
Muut rahoitustulot			1 100
Korkomenot		1 813	
Muut rahoitusmenot		140	
INVESTOINTIOSA			
Hankintamenot ja uudisrakentaminen, SOTE	B	26 955	
Hankintamenot ja uudisrakentaminen, PELA	B	26 067	
Perusparantamishankkeet	B	6 755	
Muut investoinnit	B	7 270	
Tietojärjestelmähankkeet		2 260	
Sairaalalaitteet ja -kalusto		3 990	
Muut laitteet ja kalusto		1 020	
Osakkeet	B	1 000	
RAHOITUSOSA			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		199 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	4 003	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen		136 143	
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		1 156 789	1 156 789

Ulkoiset erät

1) N=sitovuus nettotuloarvio/-määräraha, B=bruttomääräraha/tuloarvio

2.5.2 Sitovat toiminnalliset tavoitteet

VAIKUTTAVAT, KUSTANNUSTEHOKKAAT JA SAAVUTETTAVAT PALVELUT SEKÄ ERINOMAINEN ASIAKASKOKEMUS		
Tavoite	Mittari	Vastuuhenkilö
Palvelun saatavuus paranee, odotusaika lyhenee.	<p>Terveys- ja sairaanhoitopalvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Avosairaanhoito, kiireetön hoito kohtuujassa, 7 vrk - Suun terveydenhuolto, kiireetön hoito kohtuujassa, 14 vrk - Erikoissairaanhoito, yli 180 päivää jonottaneiden osuus 0 % - Erikoissairaanhoito, hoidonvarauksesta hoitoon 90 päivässä, osuus hoidetuista vähintään 85 % 	Toimialajohtaja, terveys- ja sairaanhoitopalvelut
	<p>Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Palvelutarpeen arviointi 7 arkipäivän kuluessa - Palvelujen saatavuus vireillepanosta palveluun pääsyyn 3 kk kuluessa, ympärivuorokautinen palveluasuminen - Terveydenhuollon lakisääteiset hoitopääsijat toteutuvat (kyllä/ei) 	Toimialajohtaja, ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus
	<p>Perhe- ja sosiaalipalvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toimeentulotuen käsittely 100 % 7 vrk aikana - Lapsiperhepalvelujen hakemusten ja ilmoitusten käsittely 100 % 7 vrk aikana - Lapsiperhepalvelujen palvelutarpeen arviointien valmistuminen 100 % 3kk aikana - Vammaispalvelujen hakemusten ja ilmoitusten käsittely 100 % 7 vrk aikana - Palvelutarpeen arviointien valmistuminen vammaispalveluissa 100 % 3kk aikana - Palvelutarpeen arviointien valmistuminen työikäisten palveluissa 100 % 3kk aikana - Opiskeluhuollon kuraattorin tai psykologin kanssa keskustelu 7 työpäivän aikana - Psykiatrian yli 180 päivää jonottaneiden osuus 0 % - Nuorisopsykiatrian yli 90 päivää jonottaneiden osuus 0 % - Lastenpsykiatrian yli 90 päivää jonottaneiden osuus 0 % 	Toimialajohtaja, perhe- ja sosiaalipalvelut
Pelastuslaitoksen toiminta- valmius on vähintään palvelutasopäätöksen mukainen ja pelastustoimen palvelutaso on turvattu yhdenvertaisesti ja laadukkaasti.	<p>Pelastustoimen palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> - I-riskiluokan alueella 75 % kiireellisistä tehtävistä ensimmäinen yksikkö on onnettomuuspaikalla 6 minuutin kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen - II-riskiluokan alueella 75 % kiireellisistä tehtävistä ensimmäinen yksikkö on onnettomuuspaikalla 10 minuutin kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen. - III-riskiluokan alueella 75 % kiireellisistä tehtävistä ensimmäinen yksikkö on onnettomuuspaikalla 20 minuutin kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen. 	Toimialajohtaja, pelastuspalvelut
Palveluiden järjestämistavat vastaavat todettuun palvelutarpeeseen.	<p>Avosairaanhoito digiklinikakäynnit suhteessa avosairaanhoitoon fyysisiin käynteihin vähintään 13 %</p> <p>Erikoissairaanhoitoon kiireettömien läheteiden määrä ei kasva</p>	Toimialajohtaja, terveys- ja sairaanhoitopalvelut
Palvelut on järjestetty riskiperusteisesti, yhdenmukaisesti ja vaikuttavasti.	<p>Väestöennusteeseen suhteutetut 75 vuotta täyttäneiden palvelurakennemittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kotona asuvien osuus vähintään 94 % - Säännöllisen kotihoidon kattavuus enintään 10 % - Ympärivuorokautisen palveluasumisen kattavuus enintään 6 % - Omaishoidon tuen kattavuus vähintään 2,2 % 	Toimialajohtaja, ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus
	<p>Kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-20 vuotiaiden osuus alle 1,6 % vastaavan ikäisestä väestöstä</p> <p>Perhehoidon osuus kaikista hoitovuorokausista lastensuojelussa 48 %</p>	Toimialajohtaja, perhe- ja sosiaalipalvelut
Palvelujen järjestämistapojen valinnat perustuvat tuotantotapojen analysointiin. Tuotantotapa-analyysi tehdään strategisista palvelukokonaisuuksista ja niistä palveluista, joissa tuotantotapojen systemaattinen arviointi on tarpeellista.	<p>Toteutuneet tuotantotapa-analyysit toimialoittain ja tuotantotapa-analyysointialueen toimivuuden arviointi:</p> <p>Tuotantotapa-analyysi käytössä kaikilla substanssitoimialoilla / Tuotantotapa-analyysi käytössä osassa substanssitoimialoja / Tuotantotapa-analyysi ei käytössä substanssitoimialoilla</p>	Toimialajohtajat

SAAVUTETTU ASEMA ALAN PARHAANA JULKISENA TYÖPAIKKANA		
Tavoite	Mittari	Vastuhenkilö
Henkilöstöohjelman toimeenpanosuunnitelma laadittu, hyväksytty ja toimeenpanossa.	Suunnitelma laadittu Suunnitelma hyväksytty Toimeenpano käynnissä Pitovoima, NPS mittarointi, suosittelevuus > 70 % henkilöstöstä Säännölliset työtyytyväisyyskyselyt, työtyytyväisyys > 7 Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus < 7 % Sairauspoissaolopäivien lukumäärä/henkilötyövuosi < 20 kalenteripäivää	Toimialajohtaja, tukipalvelut

LUOTTAMUKSEN AVULLA RAKENNETTU, SUJUVA YHTEISTYÖ KUNTIEN, YHTEISÖJEN JA VALTIONHALLINNON KANSSA ASUKKAIDEN PARHAAKSI		
Tavoite	Mittari	Vastuhenkilö
Mekanismi kunta-, yritys ja yhdistysyhteistyöhän on suunniteltu (kuntatapaamiset, koulutus, lautakunnat ym.)	Rakenteet ja mallit olemassa ja kuvattu (kyllä/ei)	Hyvinvointialuejohtaja
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, osallisuutta ja yhdyspintatyötä tukevat rakenteet ja kumppanuudet.	Strategiset yhteistyösopimukset laadittu ja yhteistyörakenteet luotu Neuvottelukuntien sekä keskeisten teemakohtaisten yhdyspintaverkostojen tavoitteet asetettu ja vastuutahot nimetty Vaikuttamistoimielinten toiminta käynnistetty	Hyvinvointialuejohtaja
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä sekä osallisuuden vahvistamista suunnitellaan, toteutetaan, johdetaan tiedolla ja seurataan hyvinvointialueen toimialoilla ja alueellisessa yhteistyössä.	Hyte-standardit luotu ja hyväksytty Alueellisen hyvinvointikertomuksen vuosiraportointi tehty ja osallisuusohjelman toteutus käynnistetty	Hyvinvointialuejohtaja

KESTÄVÄN KEHITYKSEN EDISTÄMINEN		
Tavoite	Mittari	Vastuhenkilö
Ympäristöohjelman toteuttaminen suunnitelmallisesti.	Ympäristöohjelma auditoitu vuoden 2023 aikana / Sertifikaatti saavutettu / Ympäristö-ohjelman toteuttaminen suunnitelman mukaisesti	Toimialajohtaja, tukipalvelut
Kestävä kehityksen raportoinnin kehittäminen.	Kestävä kehityksen raportointi määritelty ja käytössä	Toimialajohtaja, tukipalvelut
Kestävä kehityksen osaamisen kasvattaminen hyvinvointialueella.	Nimetty "kestävän ja ympäristöystävällisen palvelutuotannon" tukihenkilöt tulosyksiköihin.	Toimialajohtaja, tukipalvelut

2.6 Tilivelvolliset

Tilivelvollisia ovat aluehallituksen ja sen jaoston sekä lautakuntien jäsenet ja kunkin tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Johtavia viranhaltijoita ovat toimielimien esittelijät sekä toimielimen tehtäväalueella

itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavat viranhaltijat; hyvinvointialueen johtaja, toimialajohtajat, tulosalueiden johtajat, hallintojohtaja, talousjohtaja, ostopalveluiden ja omavalvonnan johtaja sekä toimialajohtaja investointiohjelman mukaisten rakennushankkeiden osalta.

3

Hyvinvointialueen toiminta ja talous

3. Hyvinvointialueen toiminta ja talous

3.1 Aluehallituksen toimiala

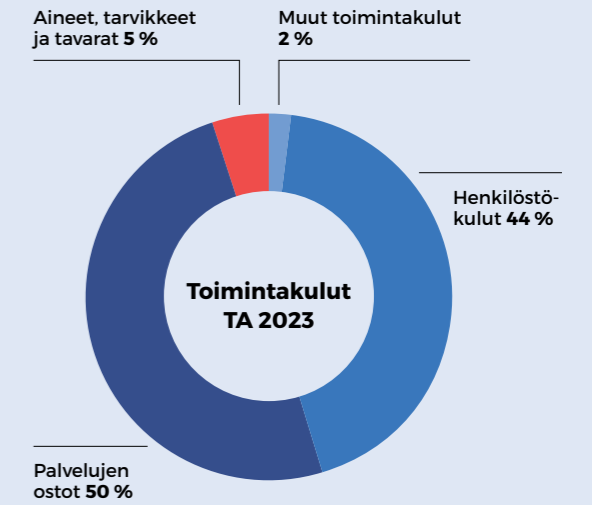
Vastuhenkilö:
hyvinvointialuejohtaja Petri Virolainen

Aluehallituksen toimiala muodostuu kolmesta tulosalueesta: hyvinvointialueen hallinto, talous ja järjestämisen tuki. Hyvinvointialueen hallinto tulosalueen sisällä ovat myös demokratiaelimet: hallitus, valtuusto ja muut toimielimet (hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, asiakas- ja osallisuuslautakunta, turvallisuuden ja varautumisen lautakunta, tarkastuslautakunta ja yksilöasioiden jaosto sekä yhdyspintaneuvottelukunta ja järjestöneuvottelukunta).

Aluehallituksen toimialan painopisteitä ovat talousarviovuonna hyvinvointialueen toiminnan sujuvan käynnistymisen turvaaminen, hyvinvointialueen strategian toimeenpano, demokratiaprosessin toimivuuden varmistaminen ja talouden tasapainon saavuttamiseen liittyvät toimet. Aluehallituksen toimiala vastaa osana demokratiaprosessia väestön osallisuuden toteutumisesta, päätöksentekoa koskevasta kansalaisviestinnästä ja kansalaisten kuulemisesta päätöksenteon osana.

Hyvinvointialueen hallinto vastaa hallinnollisten kokonaisuuksien koordinaatiosta ja juridisesta tuesta. Tietosuojan toteutumiseen muutoksessa panostetaan. Sidosryhmätyö ja strategisten kumppanuuksien kehittäminen kuuluu keskeisenä osana hallinnon tehtäviin. Hyvinvointialueiden perustaminen edellyttää koko aluehallituksen toimialalta uudenlaista valmiutta valtakunnalliseen edunvalvontaan. Vastuu riskienhallinnan järjestämisestä kuuluu aluehallituksen toimialalle.

Taloustulosalue vastaa koko hyvinvointialueen toiminnan ja talouden raportoinnista, suunnittelun kokonaisuudesta sekä niiden kehittämisestä. Hyvinvointialueen johdon ja toimialojen toiminnan ja talouden raportointia kehitetään edelleen sekä muiden sidosryhmien raportointitarpeisiin vastataan. Kustannuslaskennan systemaattista kehittämistä jatketaan. Taloustulosalue vastaa hyvinvointialueen rahoituksen suunnittelusta, sen hankkimisesta ja kasanhallinnasta. Tulosalue vastaa myös ulkoisen las-

kennan kokonaisuudesta (sisältäen maksuliikenteen) yhdessä palveluntuottajan kanssa. Tulosalueen keskeisiä tavoitteita ovat myynti- ja ostolaskuprosessien kokonaisvaltainen kehittäminen sekä hyvinvointialueen taloushallintojärjestelmän sujuva käyttöönotto vuoden 2023 alusta.

Järjestämisen tuki -tulosalue kehittää monituotajustrategiaan perustuen hyvinvointialueen järjestämistehtävää yhdessä toimialojen kanssa. Järjestämisen tuki toteuttaa tuotantotapojen analysointia, vastaa hankintatoimesta, sopimushallinnasta ja sopimusohjauksen tuesta sekä yritysysteistyön koordinoinnista. Järjestämisen tuen toinen keskeinen tehtäväalue on omavalvonnan suunnittelu ja toteutus yhteistyössä toimialojen kanssa. Lisäksi järjestämisen tuki vastaa potilas- ja sosiaaliasiamiestoiminnasta.

Yhtymän johdon talousarvioon sisältyy valtion hyvinvointialueelle myöntämä yleiskatteellinen rahoitus sekä hyvinvointialueen kaikki rahoitustuotot ja -kulut.

Aluehallituksen toimialan vyörytysten jakoperusteet muille toimialoille on kuvattu talousarviokirjan liitteessä 1.

Käyttötaloulososa (1000 €): Aluehallituksen toimiala

	TA 2023	SV 2024	SV 2025
Toimintatuotot	1 238	1 263	1 288
Toimintakulut	-16 274	-16 813	-17 159
Toimintakate	-15 036	-15 551	-15 871
Valtion rahoitus	834 589	868 904	904 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-840	-5 543	-4 737
Tilikauden tulos	818 712	847 810	883 392

3.2 Terveys- ja sairaanhoitopalvelut

Vastuuhenkilö:
toimialajohtaja Tuomo Nieminen

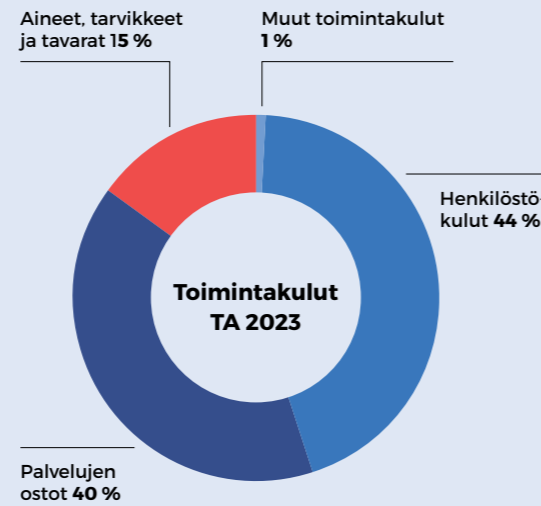
Toimiala toteuttaa hyvinvointialueen strategiaa turvaten päijäthämäläisten potilaiden tarpeet niin kiireisessä hoidossa kuin kiireettömien tai pitkäkaisten sairauksien tutkimuksessa ja hoidossa. Terveysten ja hyvinvoinnin edistäminen sekä sairauksien ennaltaehkäisy yhdessä muiden toimijoiden kanssa ovat yhä tärkeämpi osa toimialan toimintatapaa.

Asiakkaiden tarpeet ja maakunnallinen ajattelu ohjaavat rakenteellista ja toiminnallista uudistusta toimialueella. Erityisesti sote-keskusverkon ja ensihoitojärjestelmän kehityksessä on jo aiemmin pyritty pois kuntakohtaisesta ajattelusta kohti aitoa hyvinvointialueen laajuista toimintatapaa. Organisaation sisäisiä raja-aitoja puretaan edelleen asiakaspalvelun parantamiseksi.

Toimialan tuottamien palveluiden laatu on koettu hyväksi, mutta palveluiden saatavuus ei ole tällä hetkellä kaikin osin riittävä etenkin erikoissairaanhoitossa. Toimintamalleja on kehitettävä hoidon saatavuuden turvaamiseksi ja parantamiseksi. Päiväajan toiminnan erityisen tehokkaat järjestelyt ovat oleellisin mahdollisuus vuoden 2021 aikana kertyneen hoitovelan purkamisessa. Samalla on käytettävä etä- ja digipalveluiden mahdollisuudet. Monipuolistuvat ja yhtenäisemmät digitaaliset palvelut ovat yhä tärkeämpi osa palveluvalikoimaa.

Perusterveydenhuollossa tiimimallin kehittäminen jatkuu. Erikoissairaanhoidon polikliinisen työn kehittämisessä Paras vastaanotto -hanke on merkittävä. Laatuja sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta kehitetään edelleen aiemman työn pohjalta osana jokaisen työntekijän perustyötä.

Uudistuvat tilat ovat osa toimintojen kustannus- ja tehokasta kehittämistä, aiempaa parempaa asiakaspalvelua, potilasturvallisuutta ja henkilöstön työtyytyvyyttä. Toiminta Salpakankaan uudessa sote-keskuksessa alkoi vuoden 2022 alusta. Lokakuussa 2022 käyttöön otettu keskussairaalan osa RV7 antoi uudet tilat leikkaustoiminnalle, synnytyksille, vastasyntyneiden teho-osastolle, naistentaudeille ja operatiivisille vuodeosastoille sekä välinehuollolle.

Talouden toteuman keskeiset riskit liittyvät palkkojen erilliskorvauksiin, asiakaspalveluostoihin, potilasvakuutusmaksuihin ja asiakasmaksukertymään.

Osaava ja motivoitunut henkilöstö on toiminnan kiistaton edellytys ja voimavara. Tuemme henkilöstön jaksamista, osaamista ja yhteisöllisyyttä. Työhyvinvoinnin edellyttämiä toimenpiteitä on tehtävä aiempaa määrätietoisemmin. Henkilöstöohjelman toteuttaminen täysimääräisenä on oleellista.

Koronaepidemia jatkuu edelleen. Sillä on yhä vähemmän yhteiskunnallista näkyvyyttä, mutta sote-palveluissa ja etenkin terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toimialalla korona on edelleen huomioitava muutoinkin kuin resurssieivänä sairautena.

Tutkimus ja koulutus ovat tärkeä osa toiminnan kehittämistä ja tulevaisuuteen suuntautumista. Olemme jatkossakin merkittävä toimija lääketieteellisessä tutkimuksessa. Kehitämme edelleen niin perustutkimuksen kuin erikoistumisvaiheen lääkärikoulutusta sekä hoitoalan koulutusta yhdessä yliopistojen ja alueen muiden oppilaitosten kanssa.

Käyttötalousosa (1000 €): Terveys- ja sairaanhoitopalvelut

	TA 2023	SV 2024	SV 2025
Toimintatuotot	42 448	43 747	45 363
Toimintakulut	-325 694	-338 211	-346 755
Toimintakate	-283 246	-294 464	-301 392
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 700	-6 700	-6 698
Tilikauden tulos	-289 946	-301 164	-308 091

Terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toiminta TA 2023

Tuotannon volyymit

Avosairaanhoito

Lääkäri, käynnit	142 000
Hoitaja, käynnit	183 600
Lääkäri, sähköinen asiointi	23 300
Hoitaja, sähköinen asiointi	19 000

Suun terveydenhuolto

Hammaslääkärikäynnit	129 300
Suuhygienisti- ja hammashoitajakäynnit	67 900

Erikoissairaanhoito

DRG-jaksot	28 000
Kontaktit, somatiikka	291 800

Akuutti 24

Päivystyskäynnit	60 750
Hammaspäivystyskäynnit	8 200
Päivystysosaston DRG-jaksot	5 250
Kotisairaalan käynnit	20 800

Muut tunnusluvut

Paljon palveluita käyttävien määrän vähentäminen

Avosairaanhoito, yli 10 käyntiä / vuosi	-10 %
ESH-vuodeosastohoito, yli 3 ennakoimatonta hoitajaksoa / vuosi	-10 %
Akuutti24, päivystys, yli 6 käyntiä / vuosi	-10 %
ESH-poliklinikat, yli 10 käyntiä (ei sarjahoito) / vuosi	-10 %

Vuodeosastojen keskimääräinen nettokuormitus 82,5-87,5%

Keskimääräinen hoitoaika hoitajaksoilla < 2,6

Akuutti24, päivystys, potilaiden läpimenoaika alle 4 tunnissa 60 %

Ensihoito, päivystykseen kuljetettavien potilaiden määrä / v (kansalaistehtävät) < 15 000

DRG-pistetuoittavuus (vertailu edellisvuoteen) 2 % kasvu

Hyvinvointialueen sitovat tavoitteet

Avosairaanhoito, kiireetön hoito kohtuujassa, 7 vrk	100 %
Suun terveydenhuolto, kiireetön hoito kohtuujassa, 14 vrk	100 %
Erikoissairaanhoito, yli 180 päivää jonottaneiden osuus	0 %
Erikoissairaanhoito, hoidonvarauksesta hoitoon 90 päivässä, osuus hoidetuista	85 %
Avosairaanhoidon digiklinikakäynnit suhteessa avosairaanhoidon fyysisiin käynteihin	≥ 13%
Erikoissairaanhoidon kiireettömien läheteiden määrä	≤ edellisvuonna

3.3 Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus

Vastuuhenkilö:
toimialajohtaja Anu Olkkonen-Nikula

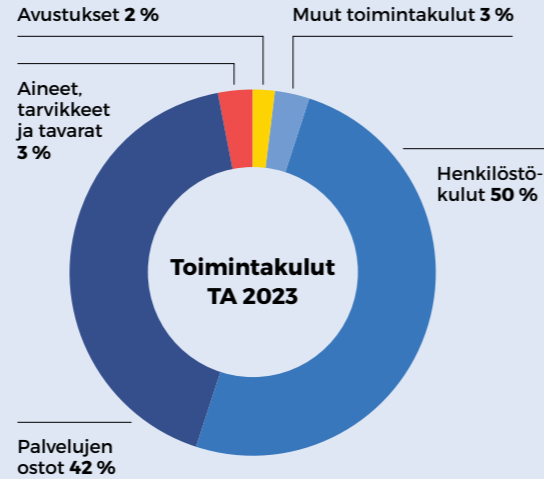
Ikääntyneiden palvelujen ja kuntoutuksen toimiala vastaa ikääntyneiden asiakasohjauksesta, kotiin vietävistä palveluista, asumispalveluista, kuntoutuksen erikoissairaanhoidon ja perustason avo- ja sairaalapa- palveluista sekä geriatrisen osaamiskeskuksen pal- veluista, johon kuuluvat perustason sairaalapa- palvelut, geriatrian palvelut sekä palliatiivinen kotisairaala.

Hyvinvointialueen ja toimialan yksi merkittävin haaste on väestön ikääntymisestä johtuva nopea palvelutarpeen kasvu. Samaan aikaan palvelujen jär- jestämisen reunaehdot tiukentuvat. Näitä ovat rahoit-uksen, lakien, asetusten ja suositusten tiukentumi- nen. Vuonna 2023 lakien tiukentuminen näyttäytyy muun muassa henkilöstömitoituksen kasvuna ym- päri vuorokautisen palveluasumisen kohdalla. Sa- maan aikaan työmarkkinoilta poistuu henkilöstöä mm. eläköitymisen seurauksena ja uusien työnteki- jöiden saatavuudessa ja rekrytoinnissa on merkittä- viä haasteita.

Väestöennusteen mukaan Päijät-Hämeessä yli 75-vuotiaiden osuus kasvaa vuodesta 2022 vuoteen 2023 5,3 % (N=1454). Kasvu vuodesta 2022 vuoteen 2025 on 14,7 % (N=4013). Kasvu jatkuu merkittävänä aina vuoteen 2035 saakka, ollen 38 % (N=10 366) vuo- desta 2022 vuoteen 2035.

Päijät-Häme on jo monelta osin Suomen kärjessä ikääntyneiden palveluiden rakenteessa, laadussa ja tuottavuudessa. Ikääntyneiden palveluita on kehitet- ty aktiivisesti jo useita vuosia. Tämä ei kuitenkaan riit- tä. Toimialalla on tehtävä vuoden 2023 aikana kauas- kantoinen suunnitelma siitä, miten palvelut voidaan järjestämisen näkökulmasta turvata myös tulevai- suudessa. On selvitettävä ja luotava suunnitelma sii- tä, mitkä ovat vaikuttavat ja tarvetta parhaiten vas- taavat ikääntyneiden palvelut ja palvelujen verkosto.

Sosiaalihuoltolain ja vanhuspalvelulain uudistuk- set haastavat palvelujärjestelmää. Kotiin annettavat palvelut jakautuvat jatkossa tukipalveluihin ja koti- hoitoon. Palveluasuminen poistuu lainsäädännös- tä ja tilalle on lakiin kirjattu yhteisöllinen asuminen. Tämä lakimuutos edellyttää toimialalta rakenteellisia muutoksia ja tiivistä yhteistyötä maakunnan kuntien

kanssa kaavoitukseen ja rakentamisen mahdolli- stamiseen liittyen. Lisäksi kuntien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen osalta.

Vuonna 2023 toimialan merkittävimmät strate- giset painopisteet ovat palvelurakenteen edelleen kehittäminen jatkamalla palveluiden painopisteen siirtoa kevyempiin palveluihin. Kotiin vietävissä pal- veluissa panostetaan edelleen teknologian ja tekoä- lyn (AI) lisäämiseen palveluissa. Olemassa oleva hen- kilöstövajaus, henkilöstön saatavuuden haasteet ja kasvava asiakasmäärä tuo merkittäviä paineita kotiin vietäviin palveluihin. Henkilömitoitustilain velvoittama henkilöstömäärä välittömässä asiakastyössä ympäri- vuorokautisessa palveluasumisessa 1.4.2023 on 0,65 hoitajaa / asukas ja 1.12.2023 alkaen 0,7 hoitajaa / asu- kas. Yksinomaan omaan palvelutuotantoon 0,65 hoi- tajaa / asukas mitoituksen noston vaikutus on + 47 henkilötyövuotta. Ympäri vuorokautisesta palveluas-umisesta 50 % on omaa palvelutuotantoa ja 50 % os- topalveluna tuotettua palvelua. Asiakasohjaukseen ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakasmää- rän kasvu ja ostopalvelujen hinnankorotuspaine luo ison taloudellisen riskin. Mitoituksen nosto on luonut siis merkittävät taloudelliset sekä henkilöstön saa- tavuuteen liittyvät paineet toimialalle. Tämä aiheut-

Käyttötalousosa (1000 €): Ikääntyneiden palvelut ja kuntoutus

	TA 2023	SV 2024	SV 2025
Toimintatuotot	44 712	46 910	48 044
Toimintakulut	-242 514	-254 240	-261 314
Toimintakate	-197 802	-207 330	-213 270
Suunnitelman mukaiset poistot	-131	-131	-131
Tilikauden tulos	-197 933	-207 461	-213 401

taa myös merkittävimmän taloudellisen riskin toi- mialan talousarvioon. Kuntoutuksen tulosalue on mukana perhekeskus kehittämisessä ja sotekeskus kehittämisessä. Asiakkaiden kotona pärjäämisen ja kevyempien palveluiden tueksi tarvitaan tehokas- ta kotikuntoutusta ja toimivia apuvälinepalveluita. Geriatrisessa osaamiskeskuksessa perusterveyden- huollon osastojen profilointia kehitetään vuoden 2023 aikana.

Ikääntyneiden suhteellisen osuuden merkittävä kasvu sekä sen myötä arvioidun asiakas- ja potilas- määrän kasvu haastaa toimialan kaikkia tulosalu- eita henkilöstön saatavuuden osalta. Kuntoutuk- sen alueella lasten puhe- ja toimintaterapian sekä neuropsykologisen kuntoutuksen tarve on edel- leen saatavuutta suurempi. Toimialalla panoste- taan merkittävästi monimuotoiseen rekrytointiin,

oppisopimusopiskelun mahdollistamiseen sekä ul- komailta rekrytointiin.

Toimialalla kaikkien tulosalueiden osalta merkittä- vä painopiste vuonna 2023 on palvelujen ja palvelu- rakenteiden sekä toimintakulttuurin yhdenmukais- tamisessa.

Toimialalla KOHTI-hanke (Kotona asumista ja hoi- totyötä tukeva teknologiahanke) jatkuu huhtikuuhun 2023 saakka. Hankkeen STM:n rahoitusosuus on 50 %. Päijät-Koti hanke (Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut iäkkäille -hanke) jatkuu vuoden 2023 loppuun saakka. Hankkeen STM:n rahoitusosuus on 100 %. Toimialan keskeisiä kehittämiskohteita ovat myös tiedolla johtaminen, palveluprosessit sekä asia- kaslähtöisyyden ja -tyytyväisyyden lisääminen. Ikään- tyneiden palvelut ja kuntoutus toimiala tekee tiivistä yhteistyötä muiden toimialojen kanssa.

Ikääntyneiden palveluiden ja kuntoutuksen toiminta TA 2023

Tuotannon volyymit

Asiakasohjauksen käynnit	13 700
Kotihoidon käynnit *)	2 323 000
Ympäri vuorokautisen palveluasumisen asumispäivät *)	626 000
Perusterveydenhuollon vuodeosastojen hoitopäivät	101 700
Kotihoidon lääkäripalvelujen käyntisuoritteet	20 500
Geriatrian poliklinikan käyntisuoritteet	11 900
Kuntoutuksen käyntisuoritteet	191 000

Muut tunnusluvut

Kotihoidon välitön asiakastyöaika, lähihoitajat	58,0 %
Asumispalveluyksiköiden käyttöaste, ympärivuorokautinen palveluasuminen	95,0 %
Akuuttiosastojen keskimääräinen hoitoaika	alle 17 vrk
Kotiutukseen päätyvien hoitajaksojen osuus	71,0 %
Kuntoutuksen käyntisuoritteet / nettotyöpanos	836

Hyvinvointialueen sitovat tavoitteet

Palvelutarpeen arviointi	alle 7 arkipäivää
Palvelujen saatavuus vireillepanosta palveluun pääsyyn, ympärivuorokautinen palveluasuminen	alle 90 vrk
Terveydenhuollon lakisääteiset hoitopääsyajat toteutuvat	kyllä/ei

Väestöennusteeseen suhteutetut 75 vuotta täyttäneiden palvelurakennemittarit:

Kotona asuvien osuus	vähintään 94 %
Säännöllisen kotihoidon kattavuus	enintään 10 %
Ympäri vuorokautisen palveluasumisen kattavuus	enintään 6 %
Omaishoidon tuen kattavuus	vähintään 2,2 %

*) sisältää hyvinvointialueen oman palvelutuotannon ja muut palveluntuottajat

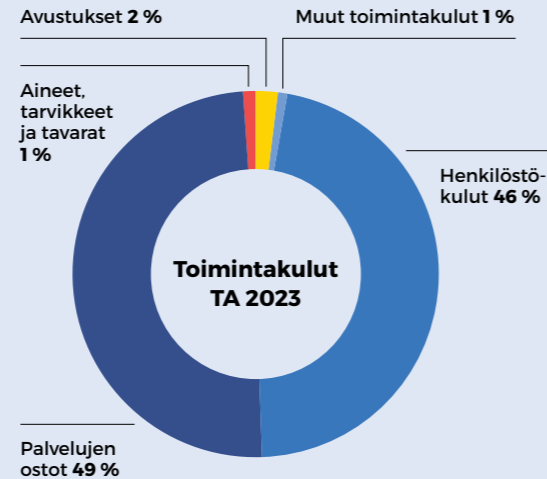
3.4 Perhe- ja sosiaalipalvelut

Vastuuhenkilö:
toimialajohtaja Mika Forsberg

Perhe- ja sosiaalipalvelut-toimiala on yksi kuudesta hyvinvointialueen toimialasta. Toimiala jakautuu lapsiperhepalvelujen, työikäisten ja sosiaalihuollon päivystyspalvelujen, psykososiaalisten palvelujen ja vammais- palvelujen tulosalueisiin. Lisäksi toimialalle kuuluvat asiantuntijayksikköinä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja yhdyspintatyön yksikkö sekä sosiaalialan osaamiskeskus Verso. Palveluja järjestetään monituot- tajuuden periaatteilla omana tuotantona, ostopal- veluilla tai palvelusetelin avulla. Yhteistyö järjestöjen, kuntien ja seurakuntien kanssa on laajaa toimialalla.

Lapsiperhepalveluissa jatketaan ennaltaehkäisevien ja varhaisen tuen palvelujen kehittämistä. Tarpeita vas- taavien ja oikea-aikaisten hoidon ja palvelujen saami- nen, sekä hoidon ja palvelutarpeen arviointityön suju- vuus ja määräajoissa pysyminen varmistetaan. Ulkoi- sen arvioinnin pohjalta laadittu toimenpideohjelma päivitetään. Perhekeskustoiminnan käytäntöjä kehitet- tään ja vakiinnutetaan kuntien ja sidosryhmien kanssa. Opiskeluhoitopalvelujen kokonaisuuden kehittämis- työ jatkuu. Alueellinen opiskeluhoollon suunnitelma laaditaan ja opiskeluhoollon alueellisen yhteistyöryh- män toiminta käynnistetään. Alaikäisten mielenter- veys- ja perheneuvolapalvelujen kehittämis työ jatkuu lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian kanssa. Lasten- suojelun sijaishuollon ympärivuorokautiset palvelut ja perhekuntoutuksen palvelut sekä opiskeluhoollon psykologipalvelut kilpailutetaan.

Työikäisten ja sosiaalihuollon päivystyspalvelut tulosalueella jatketaan sosiaalipäivystyksen kehittä- mistyötä. Sosiaalipäivystykseen suunnatuilla lisä- resursseilla turvataan toiminnan jatkuvuus kaikissa olosuhteissa. Sosiaalisesta luototuksesta tulee 1.8. alkaen hyvinvointialueille lakisääteinen palvelu, mi- kä edellyttää myöntämisperusteiden valmistelua kevään aikana. Kuntouttavan työtoiminnan ja so- siaalisen kuntoutuksen kehittämis työ jatkuu. Työl- lisyshoidon yhdyspintakysymyksissä jatketaan yhteistyötä kuntien sekä TE-palvelujen kanssa. Päih- teiden käyttäjien päivätoimintakeskus -hanke jat- kuu vuoden 2023 loppuun yhteistyössä Sininauhan kanssa. Kotouttamiseen liittyvää yhdyspintatyötä

tehdään kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa ja valmistaudutaan maahanmuuttolainsäädännön ko- konaisuudistukseen.

Psykososiaalisissa palveluissa jatketaan päihde- ja mielenterveyspalvelujen palvelukokonaisuuden ke- hittämis työtä yhteistyössä avosairaanhoidon toimi- joiden ja sosiaalipalvelujen kanssa. Mielenterveys- ja päihdelainsäädäntöön tulevien muutosten toimeen- panno käynnistyy, mikäli lainsäädäntömuutos toteu- tuu. Strukturoitujen ja ryhmämuotoisten toiminta- mallien kehittämis työ jatkuu. Avohoidon toteutu- mista seurataan toiminnanohjausjärjestelmän avulla. Päihdehuollon avokuntoutus ja kuntouttava laitos- hoito kilpailutetaan. Mielenterveys- ja päihdeasumi- sen hankintaan liittyen tehdään päätös optiovuodes- ta tai kilpailutetaan palvelut. Oman asumispalvelu- yksikön perustamisen valmistelua jatketaan.

Vammaispalvelulain uudistuminen tuo merkittä- viä muutoksia vammaispalveluihin ja lisää myös vam- maispalvelujen kokonaiskustannuksia. Kustannusvai- kutukset tarkentuvat vasta lakimuutoksen toimeen- pannon myötä. Vammaispalvelujen kehittämissuunni- telma valmistellaan ja siinä hyödynnetään tuotantota- pa-analyysiä. Erityishuoltopiirien toiminnan päättymi- sen myötä Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle siirtyvät Hakalan ja Hakamaan maatilat, joissa tuotetaan asu-

Käyttötalousosa (1000 €): Perhe- ja sosiaalipalvelut

	TA 2023	SV 2024	SV 2025
Toimintatuotot	20 866	21 803	22 093
Toimintakulut	-215 699	-223 622	-230 865
Toimintakate	-194 833	-201 819	-208 772
Suunnitelman mukaiset poistot	-229	-242	-275
Tilikauden tulos	-195 062	-202 061	-209 047

mispalveluja ja päiväaikaista toimintaa. Erityisen vaa- tiivien palveluihin liittyvien prosessien ja yhteistyökä- ytäntöjen kehittämis työ jatkuu. Asumisen kehittämis- suunnitelman toimeenpanoa jatketaan. Asumispalve- lujen ohella tarvitaan arkea tukevia päiväaikaisen toi- minnan ja henkilökohtaisen avun kaltaisia palveluja, joiden tarve ennakoidaan edelleen lisääntyvän. Kulje- tuspalvelut, vammaisten asumispalvelut ja päiväaikai- nen toiminta kilpailutetaan.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja yhdys- pintatyön asiantuntijayksikkö aloittaa toimintansa. Yksikön tehtäviä ovat tiedolla johtamisen tukeminen, vaikuttavien menetelmien käytön tukeminen, yhdys- pinta- ja verkostotyö, viestintä ja asiantuntijatu- ki. Yksikön johtaja jatkaa hyvinvoinnin ja terveyden edistä- misen lautakunnan ja yhdyspintaneuvottelukunnan esittelijänä. Tiedolla johtamisen tavoitteena on vuo- sittaisen hyvinvointiraportoinnin kehittäminen sekä alueellisen ja kuntien laajojen hyvinvointikertomus- ten yhteensovittaminen. Vaikuttavien menetelmien osalta tavoitteena on hyvinvointialueen toimialojen hyte-rakenteiden suunnittelu ja käyttöönotto, sovit- tujen preventiivisten toimintamallien elvyttäminen RRP-hankkeen tuella, kymmenen elintapaohjaus- ryhmän toteutuminen, liikkuamisohjelman toimeen- pannon tukeminen ja liikuntaneuvonnan jatkuminen kaikissa kunnissa. hoitosuunnitelmien teon toteutu- minen valtimotauti- ja diabetespotilaille ja ikäänty-

neiden terveyden ja toimintakyvyn tukeminen. Eh- käisevän työn tavoitteena on minimitiedon edelleen kehittäminen ja sen hyödyntämisen tehostaminen, vaikuttavien menetelmien käyttöönoton tuki kun- nissa ja sote-palveluissa, menetelmien arviointi, asi- antuntijatu- ki sekä ehkäisevän työn laajan arvioinnin ja raportoinnin kehittäminen. Yhdyspinta- ja verkos- totyön tavoitteena on yhdyspintaneuvottelukunnan toiminnan aloittaminen, vuosineuvottelujen järjestä- minen, keskeisten yhdyspintojen standardointi, tarpeellisten verkostojen perustamisen ja toiminnan tukeminen sekä järjestöyhteistyön ja järjestöjen toi- mintaedellytysten tukemisen käynnistäminen. Asi- antuntijatyön tavoitteena on kansallisen ja alueelli- sen kehittämis yhteistyön aloittaminen.

Sosiaalialan osaamiskeskus Verso toteuttaa so- siaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun lain mukaista toimintaa Päijät-Hämeen hyvinvointi- alueella. Rakenteellisen sosiaalityön kehittämistä jat- ketaan mahdollisella hankerahoituksella vahvistetu- in resurssein. Toimintaa kytketään myös sosiaalihuol- lon kehittämisohjelman, hyvinvointialueen strategi- an, palvelustrategian sekä mm. osallisuusohjelman toimeenpanoon. Tulevaisuuden sote-keskuskehittä- miseen (2020-2023) kytkeytyvinä hankkeina jatkaa Versossa vielä vuoden 2023 puolelle Yhdessä mieles- sä -hanke sekä työ- ja toimintakyvyn arviointia ja tu- kitoimia ja tuetun työllistämisen polkua mallintava

TTO-hanke. Kansakoulu 5.0 jatkaa osaamiskeskusten valtakunnallisesti toteuttamaa kirjaamisosaamisen kehittämistä vuosina 2023–2024. Kustannusvaikutavuus osaksi suosituksia -hanketta (2023–2025) toteutetaan yhdessä Pohjois-Pohjanmaalla toimivan FinC-CHTA yksikön kanssa. Verso selvittää osatoteuttajana sosiaalihuollon edellytyksiä tuottaa tietoa palvelujen kustannusvaikutavuudesta ja pilotoida muutaman toiminnan kustannusvaikutusten arviointia. Osaamiskeskusverkosto tukee hankeen toteuttamista.

Vuoden 2023 aikana jatketaan hyvinvointialuevalmistelussa käynnistettyä toiminnan yhtenäistämistä ja yhteensovittamistyötä. Lisäksi toimeenpannaan monia lainsäädäntöön tulevia muutoksia, joihin valmistautuminen edellyttää yhteistyötä myös muiden toimialojen ja kuntien kanssa. Tulevaisuuden sote-keskushanke jatkuu vuoden 2023 loppuun saakka. Terveystieteiden sosiaaliohjausta kehitetään osaksi sote-keskuksen moniammatillista tiimiä ja sosiaalihuollon omatyöntekijyyden kehittäminen jatkuu. Osana sotekeskushanketta jatketaan perhekeskustoiminnan käytäntöjen vakiinnuttamista. Rakennemuutostyötä jatketaan. Mikäli hyvinvointialueelle myönnetään rahoitus, toteutetaan Päijät-Hämeen hyvinvointialueella kestävän kasvun ohjelmaan kuuluvia hankkeita, joilla mm. edistetään hoitotakuun toteutumista (mukaan lukien mielenterveyspalvelut) sekä puretaan koronavirustilanteen aiheuttamaa sosiaali- ja terveydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvelkaa ja edistetään hoitotakuun toteutumista vahvistamalla ennaltaehkäisyä ja ongelmien varhaista tunnistamista. Tiedonhallinnan kehittämistyö

ja sähköisten palvelujen kehittäminen jatkuu. Sosiaali- ja terveysLifecaren ohella toimialalla on käytössä opiskeluhuollon kuraattoreilla ja psykologeilla AURA-järjestelmä. Asiakasosallisuuden kehittämistyötä tehdään toimialan kaikilla tulosalueilla. Yhteistyökäytäntöjä rakennetaan alueellisen vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston kanssa.

Yhdyspintatyön kehittäminen jatkuu yhteistyössä kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa. Lasten ja nuorten palvelujen ohella työllisyysneuvoston, kotoittamisen, asumisen ja varautumisen kysymykset edellyttävät tiivistä yhteistyötä toimijoiden välillä. Yhteistyörakenteiden toimivuutta arvioidaan osana yhteistyötä. Nykyisen väliuokrauskäytännön tarkastelu jatkuu projektisuunnitelman pohjalta. Alueellinen sosiaalihuollon valmiussuunnitelma valmistuu vuoden 2023 aikana.

Merkittävimmät riskit liittyvät toimialan talousarvion toteutumiseen. Lainsäädäntömuutosten kustannusvaikutusten arviointiin liittyy merkittävää epävarmuutta. Rakennemuutostyöllä voidaan osaltaan vähentää ylityspaineita. Rakennemuutostyön onnistumisen kannalta on merkityksellistä, miten henkilöstötilanne kehittyy toimialan toiminnossa. Henkilöstömitoitusten tarkastelua ja lähiesimiestyön järjestelyjä arvioidaan osana henkilöstöohjelman toimeenpanoa. Myös pandemian ja kansainvälisen tilanteen kehittymiseen voi liittyä sekä taloudellisia että toiminnallisia riskejä. Henkilöstön työhyvinvoinnin ja palvelutoiminnan sujuvuuden kannalta on keskeistä toimitilojen toimivuus ja työturvallisuutta edistävät ratkaisut.

Perhe- ja sosiaalipalveluiden toiminta	TA 2023
Oman tuotannon laskutusvolyymit	
Perhe- ja sosiaalipalveluiden käynnit ja sähköinen asiointi	
Lapsiperhepalvelut	233 316
Sähköisen asioinnin osuus	26 %
Työikäisten palvelut	56 710
Sähköisen asioinnin osuus	66 %
Psykososiaaliset palvelut	133 166
Sähköisen asioinnin osuus (pth + sos)	27 %
Vammaispalvelut	46 450
Sähköisen asioinnin osuus	30 %
Perhe- ja sosiaalipalveluiden asumis-, hoito- ja toimintapäivät	
Lapsiperhepalvelut	13 260
Työikäisten palvelut	48 699
Psykososiaaliset palvelut	25 040
Vammaispalvelut	225 187
Oman- ja ostopalvelutuotannon laskutusvolyymit	
Psykiatrian käynnit (esh)	126 713
Psykiatrian hoitopäivät (esh)	35 940
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden ympärivuorokautisen asumisen asumispäivät	74 900
Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten (0-20 v.) hoitopäivät lastensuojelussa	174 060
Vammaispalveluiden ympärivuorokautisen asumisen asumispäivät	216 042
Muut tunnusluvut	
Psykiatrian vuodenasastojen kuormitus (%)	95 %
Hyvinvointialueen sitovat tavoitteet	
Toimeentulotuen käsittely 7 vrk aikana	100 %
Lapsiperhepalvelujen hakemusten ja ilmoitusten käsittely 7 vrk aikana	100 %
Lapsiperhepalvelujen palvelutarpeen arviointien valmistuminen 3kk aikana	100 %
Vammaispalvelujen hakemusten ja ilmoitusten käsittely 7 vrk aikana	100 %
Palvelutarpeen arviointien valmistuminen vammaispalveluissa 3kk aikana	100 %
Palvelutarpeen arviointien valmistuminen työikäisten palveluissa 3kk aikana	100 %
Opiskeluhuollon kuraattorin tai psykologin kanssa keskustelu 7 työpäivän aikana	100 %
Psykiatrian yli 180 päivää jonottaneiden osuus	0 %
Nuorisopsykiatrian yli 90 päivää jonottaneiden osuus	0 %
Lastenpsykiatrian yli 90 päivää jonottaneiden osuus	0 %
Kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-20 vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	< 1,6 %
Perhehoidon osuus kaikista hoitovuorokausista lastensuojelussa	48 %

3.5 Pelastustoimen toimiala

Vastuuhenkilö:
toimialajohtaja Jari Hyvärinen

Pelastustoimi- toimiala tuottaa pelastustoiminnan, ensihoidon ja onnettomuuksien ehkäisyn palvelut sekä toimialan tarvitsemia korjaamo- ja huoltopalveluita. Toimintaa tukevia hallintopalveluita on sijoitettuna sekä Pelastustoimen toimialan johtoon että Aluehallituksen ja Tukipalveluiden toimialoille.

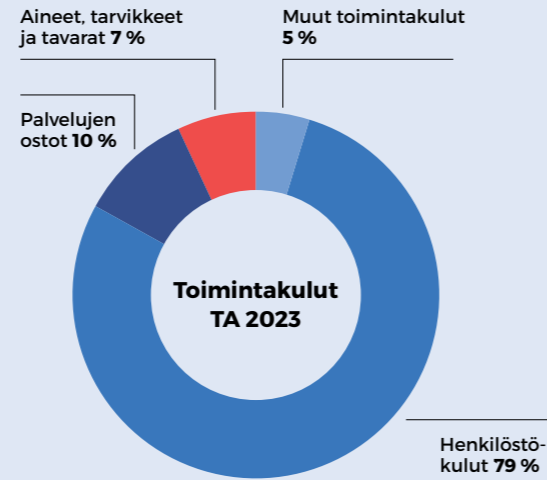
Toimialan painopisteet ovat hyvinvointialueen strategioista sekä sovituihin tavoitteista johdettuja. Tukipalvelut tuotetaan pääosin hyvinvointialueen keskitettyjä tukipalveluita hyödyntäen.

Toimialan resurssit ovat tällä hetkellä riittävät tuottamaan nykyisen palvelutasopäätöksen mukaiset pelastustoimen palvelut, mutta pelastustoimen on varauduttava siihen, että tulevaisuudessa henkilöstön saatavuus tulee vaikeutumaan valtakunnallisen palohenkilöstön riittämättömyyden takia.

Pelastustoimen toimialan palveluja kehitetään aktiivisesti toiminnaltaan, laadultaan ja kustannuksiltaan kilpailukykyisiksi suhteessa vastaaviin palveluihin Suomessa. Pelastustoimen palvelujen kehittämiseksi toimitaan aktiivisesti valtakunnallisessa pelastuslaitosten kumppanuusverkostossa, jossa kehitetään toimintoja yhdenmukaisiksi ja saadaan vertailutietoa muiden alueiden pelastustoimen toiminnasta.

Pelastustoiminnan palvelut tuotetaan voimassa olevan palvelutasopäätöksen mukaisesti. Pelastustoiminnan palvelutuotannon varmistamiseksi seurataan aktiivisesti sopimuspalokuntien resurssien kehitystä ja tarvittaessa keskitetään vakinaisen henkilöstön työpanosta valmiuden turvaamiseksi. Asikkalan pelastustoiminnan toimintavalmiuden turvaamiseen vakinaisen henkilöstön voimin valmistaudutaan.

Onnettomuuksien ehkäisyn palvelutuotanto toteutetaan valvonta- ja turvallisuusviestinnän suunnitelmien mukaisesti. Valtakunnallisella kumppanuusverkostolla on myös onnettomuuksien ehkäisyn työryhmä. Tällä työryhmällä on useita alatyöryhmiä, joissa määritellään yhteisiä ohjeita toimintaan sekä mm. erilaisten taksojen laskentaan valta-

kunnallisesti. Olemme mukana näissä työryhmissä ja työryhmien tekemää ohjeistusta hyödynnetään Onnettomuuksien ehkäisyn toiminnassa jatkuvasti.

Ensihoidon palvelutuotanto toteutetaan samantasoisena kuin vuoden 2022 palvelutuotanto. Palvelutuotannon muutoksiin varaudutaan. Osallistumme valtakunnallisen kumppanuusverkoston ensihoitopalveluiden alatyöryhmän toimintaan, josta saamme muun muassa vertailutietoa muiden pelastustoimen toimijoiden tuottamasta ensihoidon palvelusta.

Toimiala tuottaa itse toimialan tarvitsemat kaluston kunnossapito- ja hankintapalvelut sekä varusvaraston ja varusteiden huollon palvelut.

Päijät-Hämeen Pelastuslaitoksen toiminnan siirtyessä hyvinvointialueelle keskitettiin osa tukipalveluista. ICT-suunnittelijat, ICT-asiantuntija ja viestintäpäällikkö siirtyvät hyvinvointialueen tukipalveluiden toimialan alaisuuteen. Eri toimialan alaisuuteen siirtyvien henkilöiden työpanos kohdennetaan täysimääräisesti pelastustoimen toimialalle.

Käyttötalousosa (1000 €): Pelastustoimen toimiala

	TA 2023	SV 2024	SV 2025
Toimintatuotot	534	569	606
Toimintakulut	-21 317	-22 116	-22 459
Toimintakate	-20 783	-21 546	-21 853
Suunnitelman mukaiset poistot	-648	-648	-648
Tilikauden tulos	-21 431	-22 194	-22 501

Pelastustoimen palvelut	TA 2023
Onnettomuuksien ehkäisy - toteutetut valvontatoimenpiteet	
Yritysten ja laitosten määräaikainen valvonta, % kokonaismäärästä	100 %
Kerros- ja rivitalojen valvonta, % kokonaismäärästä	10 %
Pientalojen valvonta, % kokonaismäärästä	10 %
Vapaa-ajan asuntojen valvonta, % kokonaismäärästä	10 %
Turvallisuusviestintä	
Turvallisuusviestinnän kattavuus koko väestöstä	20 %
Pelastuslaitoksen toimintavalmius *)	
- I-riskiluokan alueella 75 % kiireellisistä tehtävistä ensimmäinen yksikkö on onnettomuuspaikalla 6 minuutin kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen	
- II-riskiluokan alueella 75 % kiireellisistä tehtävistä ensimmäinen yksikkö on onnettomuuspaikalla 10 minuutin kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen.	
- III-riskiluokan alueella 75 % kiireellisistä tehtävistä ensimmäinen yksikkö on onnettomuuspaikalla 20 minuutin kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hälytyksen.	

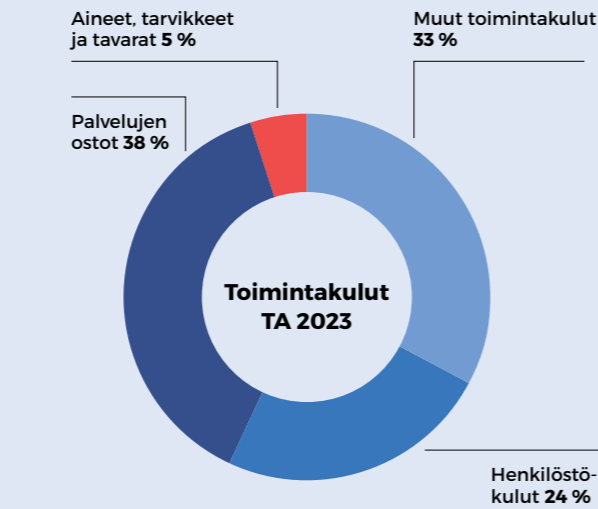
*) Hyvinvointialueen sitova tavoite.

3.6 Tukipalvelut

Vastuuhenkilö: toimialajohtaja Jukka Santala

Tukipalvelujen-toimiala koostuu neljästä tulosalueesta: ICT-tietohallinto, henkilöstö, toimitilat ja erillispalvelut. Tukipalvelut-toimialalle sijoittuvat myös omina toimintayksikköinä hanketoimisto, viestintä sekä riskienhallinta, varautuminen ja turvallisuus. Lisäksi toimiala koordinoi ja edistää hyvinvointialueen keskeisen kehityksen toimia. Keskeiset toiminnan painopisteet johdetaan hyvinvointialueen strategioista ja muista keskeisistä toimintaa ohjaavista asiakirjoista. Toimialoilla ja eri toiminnossa tarvittavien tukipalvelujen määrä ja laatu sovitaan yhdessä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palveluita sekä muita tukipalveluita tuottavien toimintojen tarpeiden perusteella. Tukipalveluiden kustannusten vyörytysperusteet on kuvattu talousarvion liitteessä 1.

Toimiala vastaa sille vastuutettujen tukipalveluiden järjestämisestä. Toimialan vastuulla olevia palveluja kehitetään aktiivisesti toiminnaltaan, laadultaan ja kustannuksiltaan kilpailukyvisiksi suhteessa vastaaviin palveluihin Suomessa. Palvelut tuotetaan sekä hyvinvointialueen omana työnä että ulkoisia yhteistyökumppaneita hyödyntäen. Omana työnä tuotettavien toimintojen ja palvelujen laadukkaasta ja kustannustehokkaasta tuottamisesta huolehditaan varaamalla palvelujen tuottamiseen ja johtamiseen tarkoituksenmukaiset henkilöstöresurssit sekä varmistamalla henkilöstön osaaminen ja jatkuva oppiminen. Mahdollisilla tukipalvelujen tuottamisen ulkoistuksilla tavoitellaan sekä toiminnallisia että taloudellisia hyötyjä. Toiminnallisilla hyödyillä tarkoitetaan tukipalveluiden saatavuuden ja laadun sekä palveluntuottajan osaamisen varmistamista ja toteuttamista. Hyvinvointialueen tukipalvelujen tuottamisessa ja kehittämisessä tavoitellaan asioita, joilla palveluja kehitetään toiminnan, talouden ja organisoinnin osalta siten, että ne tukevat hyvinvointialueille säädettyä lainsäädäntöä ja tavoitteita sekä mahdollistavat hyvinvointialueen tavoitteiden toteutumisen. Lähtökohtana tukipal-

velujen tuottamisessa ovat hyvinvointialueen toimialojen ja muiden toimintojen nykyiset sekä vuoden 2023 tavoitteiden mukaiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet huomioiden toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset. Pääperiaatteina ovat sekä hinnaltaan, laadultaan että sisällöltään kilpailukyisten tukipalvelujen tuottaminen. Kaikilla tukipalvelut-toimialan tulosalueilla ja toimintayksiköissä toimintaa kehitetään entistä kustannustehokkaammaksi ja tavoitellaan kokonaiskustannustason kasvun hidastumista kunkin vuoden talousarvion mukaisesti. Kuitenkin niin, että palveluiden laatu- ja säädosvaatimukset huomioidaan kaikessa toiminnassa. Erityisenä haasteena vuoden 2023 osalta koetaan henkilöresurssien riittävyys ja henkilöstön jaksaminen varsin monitahoisen ja entisestään kasvavan palvelukokonaisuuden laadukkaassa ja kustannustehokkaassa tuottamisessa.

Käyttötalousosa (1000 €): Tukipalvelut

	TA 2023	SV 2024	SV 2025
Toimintatuotot	13 402	13 670	14 208
Toimintakulut	-126 257	-129 511	-132 653
Toimintakate	-112 855	-115 841	-118 446
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 264	-13 264	-13 264
Tilikauden tulos	-126 119	-129 105	-131 710

ICT-tietohallinto-tulosalueella jatketaan toimenpiteitä hyvinvointialueen aloittamiseen liittyvien tietojärjestelmämuutosten toteuttamiseksi. Hyvinvointialueen perustamisesta aiheutuu muutoksia etenkin toimialariippumattomiin hallinnon järjestelmiin sekä asiakas- ja potilastietojärjestelmiin. Samaan aikaan on käynnissä asiakas- ja potilastietojärjestelmien jatkuva kehittäminen. Erityisesti terveydenhuollon potilastietojärjestelmässä on vuoden 2022 aikana havaittu lukuisia ongelmia järjestelmän toimintavarmuudessa, mikä vaatii aktiivista toimittajaohjausta järjestelmän vakauden palauttamiseksi. ICT-infran (mm. loppukäyttäjäpalvelut, tietoliikennepalvelut, palvelin- ja kapasiteettipalvelut sekä käyttäjähallinta) osalta hyvinvointialueelle siirtyminen edellyttää lukuisia muutoksia. Lisäksi tulosalueella jatketaan teknisten komponenttien ajanmukaistamiseen liittyviä korjaus- ja päivitystöitä. Operatiiviselle toiminnalle keskeisten ICT-palveluiden tuottamisen lisäksi tiedon- ja tietojohdamisen laajentaminen sekä uudet digipalvelut ovat keskeisiä kehittämiskohteita.

Henkilöstö-tulosalueella jatkuu oman ja ulkoistettujen henkilöstöpalvelujen toiminnallisten ja taloudellisten uudistusten kehittäminen. Strategisesti tärkeänä tehtävänä on jatkuvasti varmistaa tarvittava henkilöstöpalvelujen järjestäminen kaikille hyvinvointialueen toiminnolle riippumatta toimintaympäristön muutoksista. Henkilöstöresurssien osalta kriittistä on varmistaa riittävän ammattitaitoisen työvoiman saaminen, pysyminen ja jaksaminen. Henkilöstö-tulosalueen keskeiset kehittämiskohteet vuoden 2023 aikana tulevat olemaan henkilöstöohjelman toimeenpano ja siihen varaudutaan strategisten linjausten mukaiseen uudisrakentamiseen sekä toimitilojen ylläpitoon. Tilahallintaan liittyen on otettu käyttöön keskitetty, valtakunnallisen toimitila- ja kiinteistöhallinnon osaamiskeskuksen ylläpitämä tilanhallintaohjelmisto. Lisäksi Toimitilat-tulosalue johtaa keskussairaalan rakennusvaihe 8:n (RV8) suunnitelua ja toteutusta. Toimitila-tulosalue johtaa myös muita yhtymän toimitiloihin liittyviä vuokraus-, rakennus- ja korjaushankkeita sekä omien kiinteistöjen kunnossapitoa ja vastaa lääkelaitahuollosta.

Toimitilat-tulosalueella kehittämiskohteena ovat toimitilojen määrän ja tilakustannusten optimointi yhdessä muiden toimialojen ja toimintojen kanssa. Lisäksi toimitilojen osalta varmistetaan tarvittavien tilojen käytettävyyttä ja sikiä varaudutaan strategisten linjausten mukaiseen uudisrakentamiseen sekä toimitilojen ylläpitoon. Tilahallintaan liittyen on otettu käyttöön keskitetty, valtakunnallisen toimitila- ja kiinteistöhallinnon osaamiskeskuksen ylläpitämä tilanhallintaohjelmisto. Lisäksi Toimitilat-tulosalue johtaa keskussairaalan rakennusvaihe 8:n (RV8) suunnitelua ja toteutusta. Toimitila-tulosalue johtaa myös muita yhtymän toimitiloihin liittyviä vuokraus-, rakennus- ja korjaushankkeita sekä omien kiinteistöjen kunnossapitoa ja vastaa lääkelaitahuollosta.

Erillispalvelut-tulosalue vastaa ateria- ja laitoshuoltopalveluiden koordinoimisesta, keskitetyistä toimitilapalveluista, välinehuoltopalveluista keskussairaalaan ja alueille sekä potilasasiakirja-arkistointi-, puhelinkeskus-, postitus ja kopiaintipalveluista ja sopimuksista. Erillispalvelut tulosalueella keskeisiä tavoitteita ovat mm. ateria- ja laitoshuoltopalveluiden sekä kahvilapalveluiden uusien sopimusten mukaisen toiminnan varmistaminen sekä rakennusvaihe 7:n käyttöönottoon liittyvien välinehuoltopalveluiden

häiriötön käynnistyminen. Erillispalvelut tulosalueen vastuulla olevia operatiiviselle toiminnalle keskeisiä tukitoimintoja kehitetään tiiviissä yhteistyössä toimialojen kanssa vastaamaan hyvinvointialueen eri toimintojen tarpeita. Tulosalueen prosesseja tarkastellaan ja kehitetään toimintalähtöisesti siten, että toimialoilla voidaan turvallisesti vapauttaa käytössään olevia henkilöstöresursseja tukitoiminnoista operatiiviseen toimintaan.

Hyvinvointialueen viestintäyksikkö koordinoi ja vastaa omalta osaltaan hyvinvointialueen sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä. Viestintäyksikkö vastaa hyvinvointialueen brändistä, viestinnän kehityshankkeista, mediaviestinnästä ja viestinnän valmiudesta poikkeustilanteisiin olemassa olevien suunnitelmien (esim. valmiussuunnitelma) mukaisesti. Viestintäyksikkö on viestinnän sisäisten ja ulkoisten pääkanavien käyttäjä sekä tuki työyhteisö- ja hankeviestinnässä. Vuoden 2023 keskeisiä tavoitteita on rakentaa viestinnän avulla luottamusta ja vahvistaa yhteisöllisyyttä sekä tehdä uutta hyvinvointialuetta ymmärrettäväksi niin henkilöstölle, asukkaille kuin muillekin sidosryhmille.

Riskienhallinta, varautuminen ja turvallisuus -yksikön vastuulla on hyvinvointialueen riskienhallinnan prosessien, käytänteiden ja työkalujen kehittäminen. Yksikön vastuulla olevaan kokonaisuuteen kuuluu myös jatkuvuuden koordinointi ja kehittäminen niiltä osin, kuin niitä ei ole vastuutettu muille toimialoille. Riskienhallinnan, turvallisuuden ja varautumisen yksikössä päivitetään ja ylläpidetään varautumiseen ja jatkuvuuteen liittyvää valmiussuunnitelmaa. Lisäksi yksikössä vastataan siitä, että turvallisuuteen liittyvät tukipalveluiden vastuulla olevat palvelut ovat käytettävissä ja niitä kehitetään toimintaympäristön muutokset huomioiden.

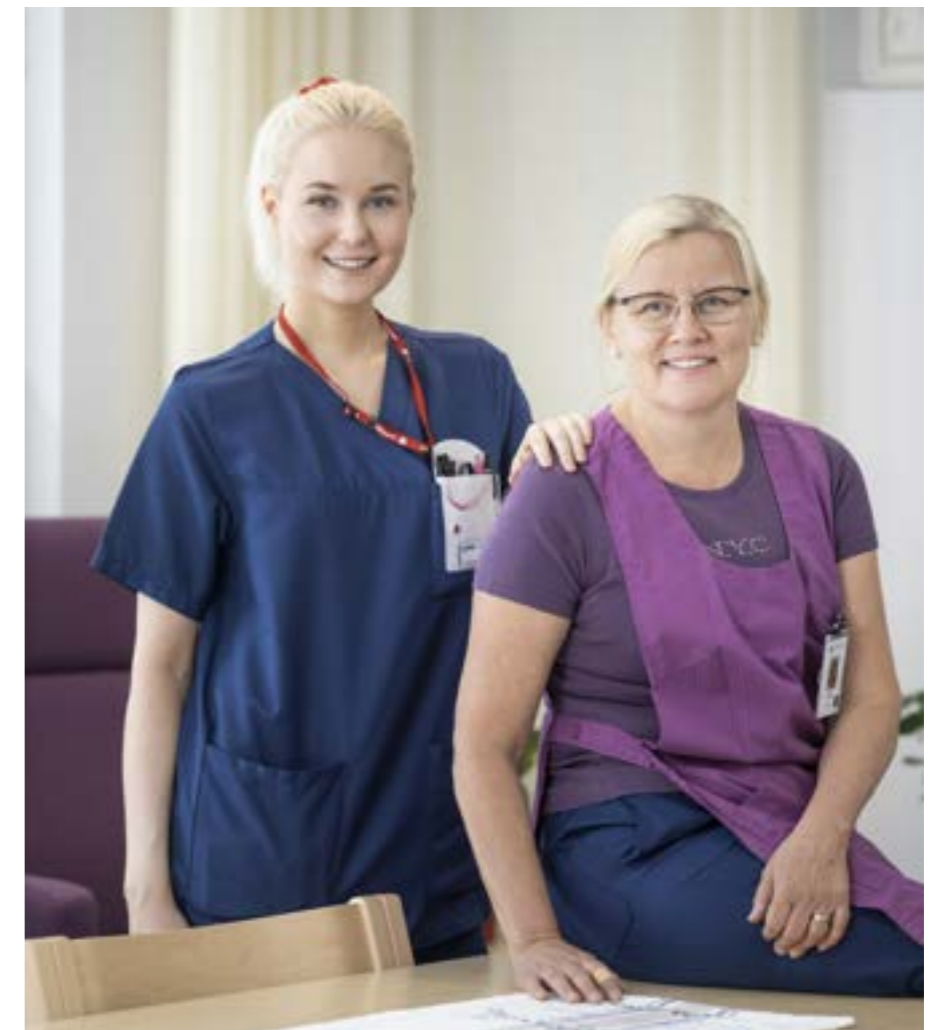
Hanketoimisto koordinoi ja tukee hyvinvointialueen hankkeiden ja projektien hallintaa, ohjausta ja rahoitushakemusten valmistelua sekä tuottaa projektinhallinnan yhteiset periaatteet, menetelmät ja mallit. Hanketoimisto tukee hanke- ja projektipäälliköitä ja projekteissa työskenteleviä projektien eri vaiheissa ja vastaa hyvinvointialueen projektisalkun kehittämisestä. Hanketoimistoon on keskitetty hyvinvointialueen laajat kehittämishankkeet ja -ohjelmat. Hanketoimiston toimesta jatketaan projektiosaamisen ja -käytänteiden yhdenmukaistamista sekä projektisalkun johtamismallin kehittämistä hyvinvointialueella.

Kestävän kehityksen toiminto määrittelee, kehittää, koordinoi ja toteuttaa yhdessä toimialojen ja toimintayksiköiden kanssa toimenpiteitä, joilla hyvinvointialueella edistetään kestävän kehityksen ja ympäristöystävällisen palvelutuotannon eri osa-alueita. Toiminto määrittelee ja edistää hyvinvointialueen kestävän kehityksen -ohjelman toteuttamista sekä koordinoi Luontoaskel terveyteen 2022-2032-ohjelmaa (Päijät-Hämeen ympäristö- ja terveysohjelma) yhteistyössä Lahden kaupungin ja Lahden Yliopistokampanuksen kanssa.

3.7 Investoinnit

Investointihankkeet vuosina 2023–2025 (1000 €)

Määrärahat	KOKONAIS-KUSTANNUS	TA 2023	SV 2024	SV 2025
Uudisrakentaminen ja hankintamenot		53 022	41 728	39 180
Rakennusvaihe 8 (PHKS) + HUS III	146 518	25 685	33 693	31 780
Suunnittelu	8 005	3 815	2 210	720
Rakentaminen	99 443	10 500	28 843	26 100
Toimintavarustus (sisältäen ict:n)	27 670	270	2 340	4 960
Väistötilat	11 400	11 100	300	
Nastolan sote-keskus	18 135	1 270	8 035	7 400
Maa-alue	375	375		
Suunnittelu	460	195	135	100
Rakentaminen	14 200	700	7 500	5 600
Toimintavarustus (sisältäen ict:n)	3 100		400	1 700
Ostettavat palo- ja pelastusasemat ja öljyntorjuntavarastot		26 067		
Paloasemat		25 547		
Maa-alueet		520		
Perusparantamishankkeet (sisältää toiminnan tehostamiset)		6 755	2 400	2 400
Toimistotalon muutostyöt	4 490	4 355		
Suunnittelu	536	401		
Rakentaminen	2 694	2 694		
Toimintavarustus (sisältäen ict:n)	1 260	1 260		
Muu rakentaminen, rakennustekniset työt		2 400	2 400	2 400
Muut investointimenot		8 270	7 270	7 240
Tietojärjestelmähankkeet		2 260	2 500	2 600
Sairaalalaitteet ja -kalusto		3 990	3 670	3 640
Muut laitteet ja kalusto		1 020	1 100	1 000
Osakkeet		1 000		
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ		68 047	51 398	48 820

4

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen tavoitteet tytäryhtiölle vuodelle 2023

4. Päijät-hämeen hyvinvointialueen tavoitteet tytäryhtiölle vuodelle 2023

Hämeen Tekstiilihuolto Oy:n tavoitteet vuodelle 2023:

- tilikauden tulos on vähintään nolla (0) euroa
- yhtiön hinnaston painotettu keskihinta nousee korkeintaan kolme (3) prosenttia verrattuna vuoteen 2022.

5

Laskelmat

5. Laskelmat

Tuloslaskelma

Tuloslaskelmaosan sitovuus- ja kokonaistarkastelu: Tuloslaskelmassa osoitetaan, kuinka hyvinvointialueen tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin sekä taloudellisen käyttöiän mukaisiin suunnitelmapoistoihin. Tuloslaskelman välituloksena esitetään toimintakate, vuosikate ja tilikauden tulos. Tuloslaskelma päättyy tilikauden ylijäämään tai alijäämään.

Toimintakate osoittaa sen määrän, joka käyttötalouden tuotoista jää käytettäväksi korko- ja muihin rahoituskuluihin sekä poistoihin ja arvonalen-

nuksiin. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien suunnitelmapoistojen suuruinen, kuntayhtymän tulorahoitus olisi riittävä. Talousarviossa vuosikatteen osuus suunnitelmapoistoista on 93,5 %.

Tilikauden tulos kertoo tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotuksen, joka lisää tai vähentää kuntayhtymän vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Talousarvion tilikauden tulos on 11,8 miljoonaa euroa alijäämäinen. Valtion rahoituksen lopullinen taso varmistuu vasta talousarviovuoden aikana.

Tuloslaskelmaosa (1000 €)

	TA 2023	SV 2024	SV 2025
Toimintatuotot	123 200	127 963	131 601
Myyntituotot	30 825	32 367	33 985
Maksutuotot	65 353	67 640	68 993
Tuet ja avustukset	14 683	15 246	15 660
Muut toimintatuotot	12 339	12 709	12 964
Toimintakulut	947 756	984 514	1 011 205
Henkilöstökulut	418 729	439 953	450 952
Palvelujen ostot	397 708	409 517	421 805
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	68 074	70 281	72 038
Avustukset	9 504	9 769	10 042
Muut toimintakulut	53 740	54 992	56 367
Toimintakate	-824 556	-856 551	-879 604
Valtion rahoitus	834 589	868 904	904 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-840	-5 543	-4 737
Korkotuotot	13	13	13
Muut rahoitustuotot	1 100	1 704	1 394
Korkokulut	1 813	7 120	6 004
Muut rahoituskulut	140	140	140
Vuosikate	9 193	6 810	19 659
Suunnitelman mukaiset poistot	20 972	20 985	21 016
Tilikauden tulos	-11 779	-14 175	-1 357
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-11 779	-14 175	-1 357

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmaosan sitovuus- ja kokonaistarkastelu:

Rahoituslaskelmaan kootaan käyttötalous-, tuloslaskelma- ja investointiosan tulojen ja menojen aiheuttama kassavirta (toiminnan rahavirta). Lisäksi rahoituslaskelmaan merkitään hyvinvointialueen laina-

kannan ja oman pääoman muutokset sekä arvio muutoksista muissa maksuvalmiuden erissä (rahoituksen rahavirta). Rahoituslaskelma päättyy osoittamaan talousarvion vaikutusta hyvinvointialueen maksuvalmiuteen. Vaikutus vuoden 2023 talousarvion mukaan on 136,1 miljoonaa euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa nostetaan 199,0 miljoonaa euroa, jolla turvataan RV8 tulevien vuosien rahoitus.

Rahoitusosa (1000 €)

	TA 2023	SV2024	SV 2025
Toiminta ja investoinnit			
Toiminnan rahavirta	9 193	6 810	19 659
Vuosikate	9 193	6 810	19 659
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjaukset			
Investointien rahavirta	68 047	51 398	48 820
Investointimenot	68 047	51 398	48 820
Rahoitusosuudet investointimenoihin			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot			
Toiminnan ja investointien rahavirta	-58 854	-44 588	-29 161
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset	0	0	0
Antolainauksen lisäykset (-)			
Antolainasaamisten vähennykset (+)			
Lainakannan muutokset	194 997	-14 343	-14 043
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)	199 000		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (-)	4 003	14 343	14 043
Lyhytaikaisten lainojen muutos (+/-)			
Oman pääoman muutokset (+/-)	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset (+/-)			
Rahoituksen rahavirta	194 997	-14 343	-14 043
Vaikutus maksuvalmiuteen	136 143	-58 931	-43 204

6

Liitteet

6. Liitteet

Liite 1. Aluehallituksen ja tukipalveluiden toimialojen vyörytysperusteet

Yksikön nimi	Jakoperuste	Lähde: Talousarviossa	Käsittely kirjainpidossa
ALUEHALLITUKSEN TOIMIALA			
HVA hallinto ja toimitukset	Ulkoiset toimintakulut	TA2023 ulkoiset toimintakulut	Ulkoisten toimintakulujen toteuma
Rahoitus	Omien tilojen painotetut neliöt	Modulo TA2023	Peruste Modulo TA23, tarkistus kerran tilikauden aikana
Talous	Ulkoiset toimintakulut	TA2023 ulkoiset toimintakulut	Ulkoisten toimintakulujen toteuma
Järjestämisen tuki			
Järjestämisen tukitoiminnot	Ulkoiset toimintakulut	TA2023 ulkoiset toimintakulut	Ulkoisten toimintakulujen toteuma
Oma valvonta	Ulkoiset toimintakulut	TA2023 ulkoiset toimintakulut	Ulkoisten toimintakulujen toteuma
Hankinnat	Ulkoiset toimintakulut	TA2023 ulkoiset toimintakulut	Ulkoisten toimintakulujen toteuma
Valikoimanhallinta ja logistiikka	WebMarela toimitusrivit	Toimitusrivit 1-7/2022	Peruste 1-7/2022 toimitusrivit, perusteen tarkistus 1-3/2023 toteuman perusteella
TUKIPALVELUIDEN TOIMIALA			
Tukipalveluiden johto	Ulkoiset toimintakulut	TA2023 ulkoiset toimintakulut	Ulkoisten toimintakulujen toteuma
Hanketoimisto	Ulkoiset toimintakulut	TA2023 ulkoiset toimintakulut	Ulkoisten toimintakulujen toteuma; vain oma toiminta
Viestintä	Ulkoiset toimintakulut	TA2023 ulkoiset toimintakulut	Ulkoisten toimintakulujen toteuma
Riskienhallinta ja varautuminen	Ulkoiset toimintakulut	TA2023 ulkoiset toimintakulut	Ulkoisten toimintakulujen toteuma
Akuutti 24:n vartiointi	Kustannukset kohdistetaan ESH päivystys kustannuspaikalle	TA2023	Kiinteä summa
ICT-tietohallinto			
ICT-muut palvelut ja sovellukset	Kaikki päätelaitteet	Laiterekisteri 31.8.2022	Peruste laiterekisteri 31.8.22, perusteen tarkistus 31.3.2023
ICT-terveydenhuollon sovellukset	Terveydenhuollon päätelaitteet	Laiterekisteri 31.8.2022	Peruste laiterekisteri 31.8.22, perusteen tarkistus 31.3.2023
ICT-sosiaalihuollon sovellukset	Sosiaalihuollon päätelaitteet	Laiterekisteri 31.8.2022	Peruste laiterekisteri 31.8.22, perusteen tarkistus 31.3.2023
ICT-PELA-sovellukset	Pelastuslaitoksen toimiala	TA2023	Kiinteä jakoperuste
Henkilöstöpalvelut	Henkilöstömäärä	Määräaikaiset ja vakituiset 31.7.2022	Henkilöstömäärä 1/2023
Toimitilat			
Rakennuttamispalvelut	Omien tilojen painotetut neliöt	Modulo TA2023	Peruste Modulo TA23, tarkistus kerran tilikauden aikana
Tilasuunnittelupalvelut	Henkilöstömäärä	Määräaikaiset ja vakituiset 31.7.2022	Henkilöstömäärä 1/2023
Lääkintäteknikka	Omien tilojen painotetut neliöt	Modulo TA2023	Peruste Modulo TA23, tarkistus kerran tilikauden aikana
Kunnossapitopalv. - vuokratilat	Vuokrattujen tilojen neliöt	Modulo TA2023	Peruste Modulo TA23, tarkistus kerran tilikauden aikana
Kunnossapitopalv. - omat tilat	Omien tilojen painotetut neliöt	Modulo TA2023	Peruste Modulo TA23, tarkistus kerran tilikauden aikana
Kunnossapitopalvelut yhteiset	Kiinteistöjen neliöt yhteensä	Modulo TA2023	Peruste Modulo TA23, tarkistus kerran tilikauden aikana
Kiinteistöpalv. - vuokratilat	Vuokrattujen tilojen neliöt	Modulo TA2023	Peruste Modulo TA23, tarkistus kerran tilikauden aikana
Kiinteistöpalv. - omat tilat	Omien tilojen painotetut neliöt	Modulo TA2023	Peruste Modulo TA23, tarkistus kerran tilikauden aikana
Kiinteistöpalvelut yhteiset	Kiinteistöjen neliöt yhteensä	Modulo TA2023	Peruste Modulo TA23, tarkistus kerran tilikauden aikana
Erillispalvelut			
Arkistopalvelut	Henkilöstömäärä	Määräaikaiset ja vakituiset 31.7.2022	Henkilöstömäärä 1/2023
Ateria- ja laitoshuolto	Ulkoiset toimintakulut	TA2023 ulkoiset toimintakulut	Ulkoisten toimintakulujen toteuma
Posti- ja vaihdopalvelut	Henkilöstömäärä	Määräaikaiset ja vakituiset 31.7.2022	Henkilöstömäärä 1/2023
Toimistopalvelut	Toimialoille kohdistetut työpanokset	Toimistopalveluiden henkilöstömäärä	Kiinteä jakoperuste
Keskussairaalan välinehuolto	Välinekorihinnasto ja toimialoille kohdistetut työpanokset	T-Doc 1-12/2021 ja välinehuollon henkilöstömäärä	Kiinteä jakoperuste
Alueellinen välinehuolto	Toimialoille kohdistetut työpanokset	Välinehuollon henkilöstömäärä	Kiinteä jakoperuste

Päijät-Hämeen
hyvinvointialue